

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Dopad zadluženosti na dlouhodobý vývoj hospodaření města
Impact of Indebtedness on a Long-term Economic Development of the Town

Student: Bc. Petra Batlová

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Petra Batlová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Dopad zadluženosti na dlouhodobý vývoj hospodaření města
Impact of Indebtedness on a Long-term Economic Development of the Town

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Pravidla hospodaření obcí
3. Vývoj a regulace zadluženosti obcí
4. Analýza hospodaření a zadluženosti města
5. Dopad zadluženosti na dlouhodobý vývoj hospodaření města
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2013*. Turnov: Acha obec účtuje, 2013. 262 s. ISBN 978-80-905420-0-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Dopad zadluženosti na dlouhodobý vývoj hospodaření města* vypracovala samostatně a uvedla v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje v souladu s právními předpisy, vnitřními předpisy VŠB - TUO a vnitřními akty řízení VŠB - TUO a Ekonomické fakulty. Přílohy v práci jsem samostatně doplnila a upravila.

V Ostravě dne 25. dubna 2014

vlastnoruční podpis

Poděkování

Děkuji Doc. Ing. Petru Tománkovi, CSc., za cenné připomínky, užitečnou metodickou pomoc a odborné vedení diplomové práce.

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ OBCÍ	6
2.1. ROZPOČET ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ A JEHO ÚLOHA	7
2.2. ROZPOČTOVÁ SKLADBA	9
2.2.1. Odpovědnostní třídění	10
2.2.2. Druhové třídění	10
2.2.3. Odvětvové třídění	17
2.2.4. Konsolidační třídění	17
2.2.5. Podkladové třídění	17
2.2.6. Prostorové třídění	18
2.2.7. Doplnkové třídění	18
2.3. ROZPOČTOVÝ PROCES	18
2.4. ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE	19
2.5. ZÁVĚREČNÝ ÚČET	20
2.6. REKAPITULACE ROZPOČTOVÉHO PROCESU	21
2.7. FINANČNÍ ANALÝZA, KONTROLA A AUDIT	22
2.7.1. Finanční analýza	22
2.7.2. Kontrola	23
2.7.3. Audit	23
2.8. ZAJIŠŤOVÁNÍ VEŘEJNÝCH STATKŮ OBCEMI	24
3. VÝVOJ A REGULACE ZADLUŽENOSTI OBCÍ	26
3.1. VÝVOJ ZADLUŽENOSTI OBCÍ	27
3.2. FORMY ZADLUŽENÍ OBCÍ	29
3.2.1. Bankovní úvěry	29
3.2.2. Příjmy z emise cenných papírů	30
3.2.3. Návrtné finanční výpomoci a půjčky	31
3.2.4. Další návratné příjmy	31
3.3. UKAZATELE HODNOCENÍ ZADLUŽENOSTI OBCÍ	32
3.3.1. Ukazatel zadluženosti na obyvatele	33
3.3.2. Ukazatel změny zadluženosti obce v čase	33
3.3.3. Ukazatel dluhové služby	34
3.3.4. Ukazatel platební schopnosti	34
3.3.5. Ukazatel okamžité likvidity	35
3.4. REGULACE ZADLUŽENOSTI	35
3.4.1. Regulace dluhu územní samosprávy	35
3.4.2. Regulace ze strany státu	36
3.4.3. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)	37
4. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ A ZADLUŽENOSTI MĚSTA	39
4.1. CHARAKTERISTIKA MĚSTA ROŽNOV POD RADHOŠTĚM	39
4.2. HOSPODAŘENÍ MĚSTA V LETECH 2009 – 2013	40
4.2.1. Analýza příjmů	41
4.2.2. Analýza výdajů	49
4.2.3. Saldo příjmů a výdajů a jeho financování	53
4.2.4. Financující operace	56
4.2.5. Hospodaření organizací města	57
4.2.6. Hospodářská činnost města, další majetek a závazky města	59
4.3. ANALÝZA ZADLUŽENÍ	60
4.3.1. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)	62
4.3.2. Další ukazatele zadluženosti	65
5. DOPAD ZADLUŽENOSTI NA DLOUHODOBÝ VÝVOJ HOSPODAŘENÍ MĚSTA	71
6. ZÁVĚR	80
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ	
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	
SEZNAM ZKRATEK	
SEZNAM PŘÍLOH	

1. ÚVOD

Obce České republiky jsou veřejnoprávní korporace a základní jednotky veřejné správy, tedy jsou projevem samosprávy a v různé míře, podle typu obce, i projevem státní správy. Jsou samostatnými ekonomickými subjekty a jejich hospodaření je vázáno na rozpočet, který je zařazen v soustavě veřejných rozpočtů. Obce samy rozhodují o svém hospodaření i o případné zadluženosti.

Zadluženost obcí patří v poslední době k velmi diskutovaným problémům. Ministerstvem financí je každoročně sledován vývoj dluhů obcí, přičemž zájmem státu je, aby dluh obcí byl co možná nejnižší. Pro posouzení stavu zadlužení se používá analýza pomocí mnoha různých ukazatelů a výsledkem této analýzy by měla být odpověď na otázku, zda obce zvládají hospodaření s dluhovým zatížením, zda je obec schopna svůj dluh splatit, z čeho a za jak dlouho, včetně dopadu zadluženosti na hospodaření obcí.

Cílem práce je na základě teoretických znalostí a praktických poznatků provést analýzu hospodaření a zadluženosti města a následně zhodnotit dopad zadluženosti na dlouhodobý vývoj hospodaření města. Hodnoceným městem je město Rožnov pod Radhoštěm. Práce analyzuje hospodaření prostřednictvím příjmů a výdajů a zadluženost města v období let 2009 – 2013 a prověřuje hypotézu možného nadměrného zadlužení města v dalších letech a to za pomoci vybraných ukazatelů rozpočtového výhledu města v letech 2014 – 2018.

Práce je rozdělena do dvou částí. První teoretická část práce se zaměřuje na pravidla hospodaření obcí, rozpočet obce a na jeho příjmy a výdaje a dále se zabývá vývojem a regulací zadluženosti obcí. Druhá praktická část práce charakterizuje město Rožnov pod Radhoštěm, analyzuje hospodaření města v letech 2009 – 2013, přičemž rozebírá příjmy a výdaje města. Analýza příjmů vychází ze základního členění na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery. Analýza výdajů je členěna na výdaje běžné a kapitálové, podle platné rozpočtové soustavy. Dále je v praktické části zhodnoceno hospodaření a zadluženost města, včetně případných doporučení pro město a celkový dopad zadluženosti na dlouhodobý vývoj hospodaření města. Celkové shrnutí a syntéza všech poznatků jsou obsaženy v závěrečné části práce.

Při zpracování práce byla využita metoda popisná, ale i metoda analýzy a syntézy získaných poznatků. Důležitými materiály pro vypracování jsou závěrečné účty města Rožnov pod Radhoštěm v letech 2009 – 2012, informační portál Ministerstva financí, který umožňuje volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy, údaje aplikace ARISweb a výroční zprávy finančního odboru ve sledovaných letech.

2. PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Základní principy obecního hospodaření vychází z Ústavy České republiky, kde § 101 odst. 3 stanoví, že „územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu“¹. Dalšími předpisy, které se zabývají obecním hospodařením je ustanovení § 38 - § 44 zákona o obcích². Tyto ustanovení stanoví základní principy hospodaření obce a to zejména povinnosti obce:

- využívat majetek obce účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajících ze zákona vymezené působnosti,
- povinnost pečovat o zachování a rozvoj svého majetku,
- vést účetnictví podle zákona o účetnictví,
- chránit majetek před zničením, odcizením nebo zneužitím,
- naložit s nepotřebným majetkem způsoby a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy (občanský zákoník),
- chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení,
- trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv,
- při úplatném převodu sjednat cenu ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem (odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna),
- opatřit listinu právní doložkou o tom, že byly splněny podmínky platnosti právního úkonu obce, pokud je zákonem platnost právního jednání obce podmíněna předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem.

Mezi základní pravidla hospodaření obce patří tyto povinnosti obce:

¹ Zákon č. 1 ze dne 16.12.1992, Ústava České republiky, znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 1, s. 5-16.

² Zákon č. 128 ze dne 12.4.2000, o obcích, ve znění pozdějších předpisů (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764.

- nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob s výjimkami uvedenými v zákoně,
- po dobu 15 dnů zveřejňovat na úřední desce záměr obce prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku (v případě nezveřejnění je právní jednání neplatné),
- požádat o přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok příslušný krajský úřad nebo zadat přezkoumání auditorovi nebo auditorské společnosti (upraveno zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů),
- nechat projednat zastupitelstvo obce do 30.06. následujícího roku závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání a přijmout opatření k nápravě nedostatků³.

Dalšími právními předpisy zabývající se obecním hospodařením:

- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o finanční kontrole vymezuje, v § 2 písm. m), pojem hospodárnost jako takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením finančních prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů⁴.

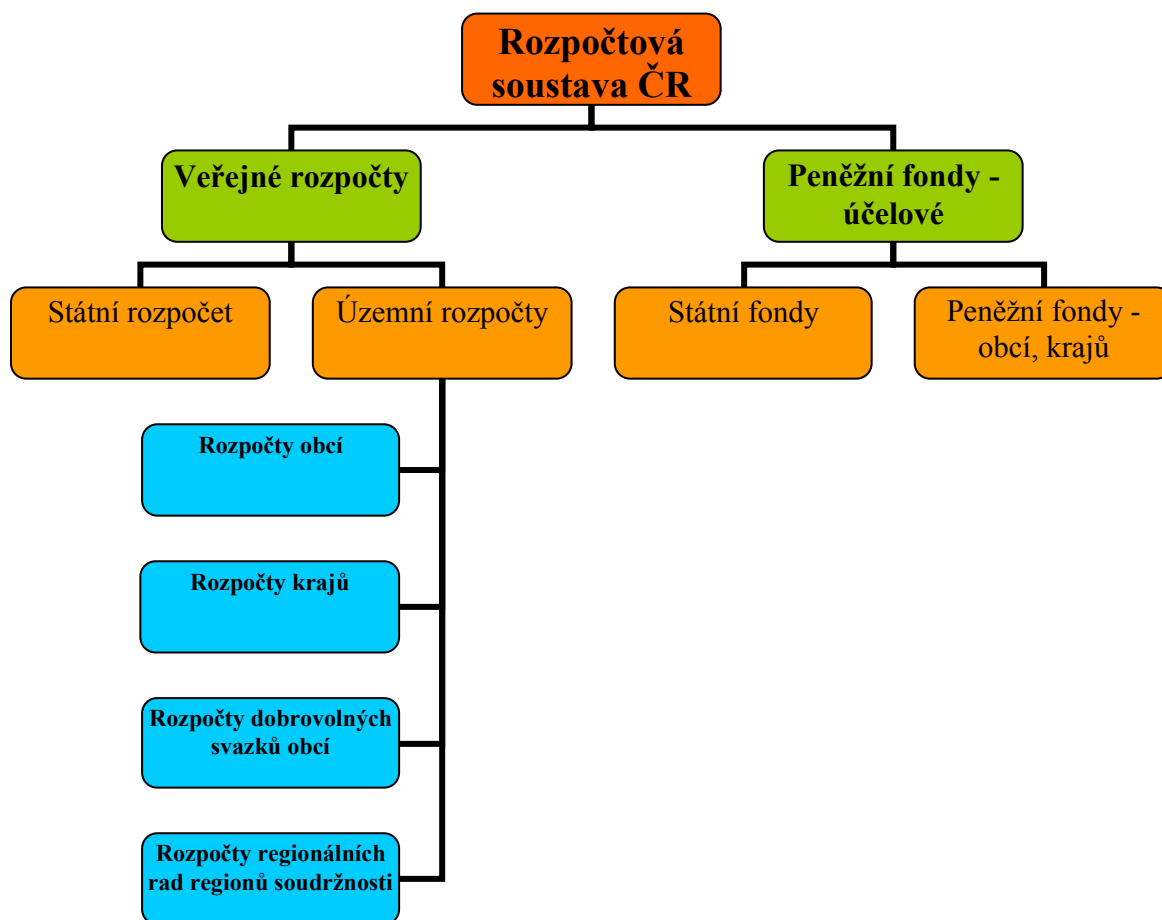
2.1. ROZPOČET ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ A JEHO ÚLOHA

Jednotlivé územní rozpočty obcí jsou součástí soustavy veřejných rozpočtů. Celá soustava se řídí jednotnými pravidly⁵.

³ Zákon č. 128 ze dne 12.4.2000, o obcích, ve znění pozdějších předpisů (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764.

⁴ Zákon č. 320 ze dne 09.08.2001, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264-7276.

Obrázek 2.1 Rozpočtová soustava České republiky a postavení územních rozpočtů

Zdroj: Peková, J.: Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. s.403, vlastní úprava

Územní rozpočet je základem finančního hospodaření obce v daném rozpočtovém období. Rozpočet obce je:

- decentralizovaný peněžní fond realizující na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence,
- bilancí mezi příjmy a výdaji,
- rozpočtovým plánem v rozpočtovém období,
- nástrojem financování lokálního veřejného sektoru a nástrojem řízení organizací v lokálním veřejném sektoru ⁶.

⁵ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁶ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s. 404

Rozpočet obce plní tři důležité funkce:

- alokační – tato funkce je na úrovni územní samosprávy rozhodující a slouží k zabezpečování veřejných statků,
- redistribuční – na úrovni územní samosprávy je využití omezené
- stabilizační – na úrovni územní samosprávy rovněž omezené využití ⁷.

Dlouhodobým cílem hospodaření obce by měl být vyrovnaný rozpočet ($P=V$) nebo přebytkový rozpočet ($P>V$). Schodkový rozpočet ($P<V$) musí být vyrovnan z rezerv z minulosti, má-li takové rezervy obec k dispozici nebo musí být využito návratných finančních zdrojů, čímž dochází k zadlužení obcí ⁸.

Finanční systém obcí upravuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jehož základem je povinný roční rozpočet. Tento je základním finančním plánem. Obce však mohou vytvářet i mimorozpočtové peněžní fondy ⁹. Obsahem rozpočtu jsou příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Takové členění upravuje v ČR závazná rozpočtová skladba, jejíž pravidla jsou dána vyhláškou o rozpočtové skladbě ¹⁰.

2.2. ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Rozpočtová skladba obsahuje třídění příjmů a výdajů:

- odpovědnostní,
- druhové,
- odvětvové,
- konsolidační,
- podkladové,
- prostorové,
- nástrojové,
- doplňkové ¹¹.

⁷ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR*. 2011. s. 214.

⁸ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008. s. 262

⁹ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR*. 2011. s. 403.

¹⁰ Vyhláška č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

¹¹ Příloha Rozpočtová skladba Vyhláška č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

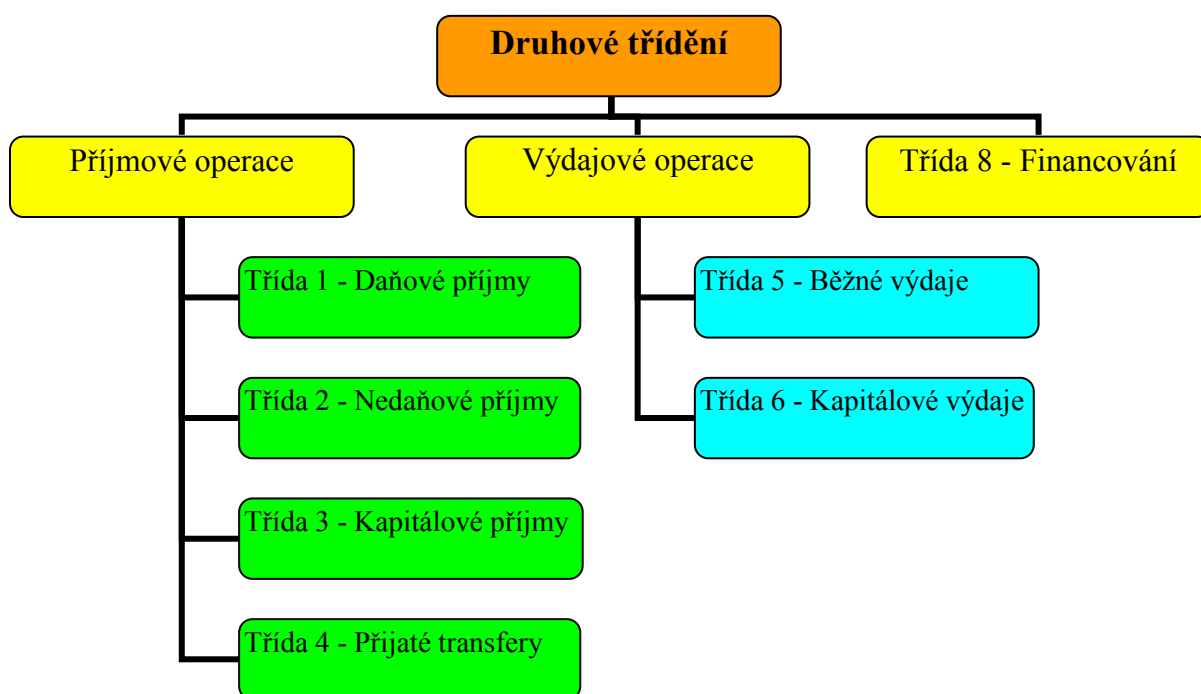
2.2.1. Odpovědnostní třídění

Odpovědnostní třídění je členění na kapitoly státního rozpočtu. Uvedené třídění je pro kraje a obce nepovinné (např. kapitola 301 Kancelář prezidenta republiky, kapitola 302 Poslanecká sněmovna parlamentu aj.)

2.2.2. Druhové třídění

Druhové třídění umožňuje propojení na účetnictví. Toto třídění znázorňuje následující obrázek.

Obrázek 2.2 Druhové třídění příjmů a výdajů

Zdroj: Příloha zákona č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v platném znění, vlastní zpracování a úprava

Třída 1 - Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou pravidelné, opakující se příjmy tvořící nejvýznamnější složku běžných příjmů územních rozpočtů. Daňové příjmy jsou upraveny zákonem o rozpočtovém určení daní¹² a jsou tvořeny:

- Svěřenými (výlučnými) daněmi – mají jednoho příjemce (v tomto případě obec):

¹² Zákon č. 243 ze dne 29.06.2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 – 3515.

- daň z příjmu právnických osob, jejímž poplatníkem je obec,
- daň z nemovitostí.
- Sdílenými daněmi – má více příjemců (obec, kraj, jiné rozpočty):
 - daň z přidané hodnoty,
 - daň z příjmu právnických osob, jejímž poplatníkem není obec,
 - daň z příjmu fyzických osob.
- Poplatky
 - místní poplatky – zákon o místních poplatcích¹³ stanoví, které místní poplatky mohou obce vybírat a také jejich maximální výši, přičemž obce mohou vybírat tyto místní poplatky:
 - a) poplatek ze psů,
 - b) poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
 - c) poplatek za užívání veřejného prostranství,
 - d) poplatek ze vstupného,
 - e) poplatek z ubytovací kapacity,
 - f) poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
 - g) poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
 - h) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.
 - správní poplatky – zákon o správních poplatcích¹⁴ upravuje poplatky za služby plynoucí do rozpočtu obce. Jedná se například o poplatky za vydání stejnopisu, opisu, fotokopie, výstupu z informačního systému veřejné správy nebo

¹³ Zákon č. 565 ze dne 13.12.1990, o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106 – 2109.

¹⁴ Zákon č. 634 ze dne 26.11.2004, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 215, s. 11415 – 11501

za ověřování listin či podpisů. Jednotlivé zpoplatněné položky jsou vymezeny v Sazebníku, který je přílohou zákona o správních poplatcích.

- ostatní poplatky – mezi tyto patří zejména sankční poplatky – např. za ukládání odpadů apod.

Podle zákona o rozpočtovém určení daní ¹⁵ jsou svěřené (výlučné) a sdílené daně rozdělovány v souladu s ustanovením § 4 (viz 4.2.1 a)), přičemž procento, kterým se obce podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní se vypočte jako součet:

- a) poměru započtené výměry katastrálních území obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
- b) poměru počtu obyvatel obce k poměru počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,
- c) poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07,
- d) poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů (viz tabulka 2.1), k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,80 a dále násobeného celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podílejí ostatní obce a v případě hlavního města Praha, Plzně, Ostravy nebo Brna poměru násobku příslušného přepočítacího koeficientu uvedeného v tabulce 2.1 a připadajícího na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu nebo Brno a počtu obyvatel hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy nebo Brna k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů uvedených v tabulce 2.1 a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,80.

¹⁵ Zákon č. 243 ze dne 29.06.2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 – 3515.

Tabulka 2.1 Koeficienty a násobky postupných přechodů

Obce s počtem obyvatel od - do	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0-50	1,0000	1,000 x počet obyvatel obce
51-2.000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50
2.001-30.000	1,1523	2.136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2000
30.001 - více	1,3663	34.400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30000

Zdroj: Příloha 2 zákona o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, vlastní úprava a zpracování

Celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní, se stanoví pomocí zlomku, v jehož čitateli se uvede násobek přepočítacího koeficientu pro ostatní obce uvedený v tabulce 2 a celkového počtu obyvatel ostatních obcí, a ve jmenovateli součet násobků příslušných přepočítacích koeficientů a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce ¹⁶.

Tabulka 2.2 Přepočítací koeficient

Hlavní město Praha	4,0641
Plzeň	2,2961
Ostrava	2,2961
Brno	2,2961
Ostatní obce	1,0000

Zdroj: Příloha 2 zákona o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

Při stanovení počtu obyvatel obce se pro účely propočtů vychází ze stavu k 1.1. běžného roku, který je zpracován Českým statistickým úřadem. Započtenou výměrou katastrálních území obce se rozumí výměra, která vychází z údajů Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního k 1.1. běžného roku, maximálně 10 ha na každého obyvatele obce. Při

¹⁶ Zákon č. 243 ze dne 29.06.2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 – 3515.

stanovení počtu dětí a žáků se pro účely propočtů vychází z dokumentace škol vedené podle školského zákona ve stavu k 30.9. roku, který bezprostředně předchází běžnému roku ¹⁷.

Od 01.01.2013 je účinná novela 295/2012 Sb. a 500/2012 Sb., které novelizují zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. Hlavním principem uvedených novel je posílení sdílených daní obcí a snížení nerovnoměrnosti v příjmech na obyvatele mezi obcemi ¹⁸. Schéma rozdělení rozpočtového určení daní je v příloze 1 .

Třída 2 - Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy jsou příjmy běžného provozního charakteru a tyto příjmy může obec ovlivnit. Jsou to:

- příjmy z vlastní činnosti (příjmy ze školného, mýtné, z prodeje zboží, poskytování služeb a výrobků apod.),
- odvody přebytků organizací s přímým vztahem (odvody příspěvkových organizací, odvody školských právnických osob zřizovaných obcemi apod.),
- příjmy z pronájmu majetku (pozemků, ostatních nemovitostí, movitých věcí apod.),
- příjmy z úroků a realizace finančního majetku (příjmy z podílu na zisku a dividend, příjmy z úroků komunálních dluhopisů apod.),
- soudní poplatky,
- přijaté sankční platby a vratky transferů,
- příjmy z prodeje nekapitálového majetku,
- přijaté splátky půjčených prostředků,
- splátky za úhradu dluhů nebo dodávek ¹⁹.

¹⁷ Zákon č. 243 ze dne 29.06.2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 – 3515.

¹⁸ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Nový model sdílených daní pro obce* [online]. 2014.

¹⁹ Příloha vyhlášky č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

Třída 3 - Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří příjmy z prodeje majetku (pozemků, ostatních nemovitostí apod.), příjmy z prodeje hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, přijaté dary a příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku, příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku²⁰. Kapitálovými příjmy jsou i sponzorské dary na pořízení investic, pro které je charakteristická nahodilost²¹.

Třída 4 - Přijaté transfery (dotace)

Přijaté transfery jsou transfery ze státního rozpočtu a státních fondů, z rozpočtů krajů, regionálních rad, vlastních fondů a transfery ze zahraničí. Jedná se o finanční prostředky, které mohou být neúčelové (nejsou poskytovány na určitý účel) nebo účelové, které jsou účelově poskytovány např. na výstavbu a údržbu komunikací, vzdělání. Investiční účelové dotace kryjí výdaje na určitou investici a běžné účelové dotace jsou poskytovány na zabezpečení veřejných statků (na výkon přenesené působnosti)²².

Třída 5 - Běžné (provozní) výdaje

Běžné výdaje tvoří převážnou část celkových výdajů obcí a jde o výdaje určené na fungování obce a jejích organizací a tvoří je:

- platy zaměstnanců v pracovním a služebním poměru apod.,
- odměny členů zastupitelstva obcí,
- odstupné, odbytné, odchodné,
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem (na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, veřejné zdravotní pojištění, úrazové pojištění),
- odměny za užití duševního vlastnictví,
- mzdové náhrady,
- neinvestiční nákupy (potravin, ochranné pomůcky, léky, prádlo, oděv, obuv, knihy, učební pomůcky, tisk, drobný hmotný dlouhodobý majetek, apod.),

²⁰ Příloha vyhlášky č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

²¹ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s. 474

²² PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s. 475

- úroky a ostatní finanční výdaje,
- nákup paliv, vody, energie (studená a teplá voda, teplo, plyn, elektrická energie, pohonné hmoty aj.),
- nákup služeb (poštovní služby, telekomunikační služby, služby peněžních ústavů, nájemné, konzultační, poradenské a právní služby, školení a vzdělávání, zpracování dat, opravy a udržování, programové vybavení, cestovné, pohoštění aj.),
- neinvestiční transfery obyvatelstvu (sociální dávky, náhrady mezd, ostatní náhrady placené obyvatelstvu), aj.²³.

Třída 6 – Kapitálové (investiční) výdaje

Kapitálové výdaje obcí zahrnují:

- investiční nákupy dlouhodobého nehmotného majetku (programové vybavení, ocenitelná práva),
- investiční nákupy dlouhodobého hmotného majetku (budovy, haly, stavby, dopravní prostředky, výpočetní technika, umělecká díla, pozemky, aj.),
- nákup akcií a majetkových podílů,
- investiční transfery (podnikatelským subjektům, finančním institucím, obecně prospěšným společnostem, spolkům, církvím, náboženským společnostem, státnímu rozpočtu, státním fondům, veřejným rozpočtům, fondům sociálního a zdravotního pojištění apod.)²⁴.

Třída 8 – Financování

Nemá-li obec ve svém rozpočtu dostatečné množství návratných finančních prostředků, je možno tyto nenávratné zdroje nahradit zdroji návratnými, které však musí obec vrátit²⁵. Jedná se o financování bankami, podniky a jinými rozpočty. Financování může být krátkodobé a dlouhodobé z tuzemska nebo zahraničí. Financujícími operacemi obec

²³ Příloha vyhlášky č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

²⁴ Příloha Vyhlášky č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

²⁵ SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba 2013*. 2013.

zhodnocuje svůj majetek ²⁶. Navazuje na výši salda a udává, jak obec naloží s případným přebytkem či deficitem. Aby došlo k vyrovnání se saldem rozpočtu, mají financující operace opačné znaménko (příjmy – výdaje = +/- přebytek, deficit= -/+ financování).

2.2.3. Odvětvové třídění

Odvětvové třídění vychází z účelu, na který jsou finanční prostředky vynaloženy a člení příjmy a výdaje podle odvětví:

Skupina 1: Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství

Skupina 2: Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

Skupina 3: Služby pro obyvatelstvo

Skupina 4: Sociální věci a politika zaměstnanosti

Skupina 5: Bezpečnost státu a právní ochrana

Skupina 6: Všeobecná veřejná správa a služby

Využívá čtyřmístný kód třídění – tedy na skupiny, které se dělí na rozpočtové oddíly, tyto se dále člení na pododdíly a ty dále na paragrafy – např. skupina 3 Služby pro obyvatelstvo, oddíl 32 Bydlení, komunální služby a územní rozvoj, pododdíl 363 Komunální služby a územní rozvoj, paragraf 3636 Územní rozvoj ²⁷.

2.2.4. Konsolidační třídění

U konsolidačního třídění jsou prvkem rozpočtové skladby tzv. záznamové jednotky. Konsolidace dokáže vyloučit duplicity transferů mezi fondy a korekci příjmů a výdajů ²⁸.

2.2.5. Podkladové třídění

Podkladové třídění se člení např. na podkladovou jednotku 1 - základní rozpočet; podkladová jednotka 2 – posílení rozpočtu rezervním fondem aj. ²⁹.

²⁶ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008. S. 246.

²⁷ Příloha Vyhláška č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

²⁸ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008. S. 246.

2.2.6. Prostorové třídění

Prostorové třídění se člení na prostorovou jednotku 1 – příjmy a výdaje z tuzemských zdrojů, prostorová jednotka 5 – příjmy a výdaje ze zahraničních zdrojů³⁰.

2.2.7. Doplnkové třídění

Doplnkové třídění tvoří např. dílčí průřezový ukazatel 10 - Institucionální podpora výzkumných organizací podle zhodnocení jimi dosažených výsledků; dílčí průřezový ukazatel 11 - Institucionální podpora na mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji; dílčí průřezový ukazatel 19 - Ostatní institucionální podpora výzkumu, vývoje a inovací aj.³¹.

2.3. ROZPOČTOVÝ PROCES

Sestavení návrhu obecního rozpočtu, projednání, schválení, hospodaření a kontrola jeho plnění tvoří **etapy rozpočtového procesu**.

Za sestavení rozpočtu územního samosprávného celku je odpovědný příslušný finanční odbor obecního úřadu³². Při jeho sestavování se využívají různé postupy. Na základě zkušeností s vývojem příjmů a výdajů v minulém období se provede tzv. očekávané plnění rozpočtu do konce roku s ohledem na vlivy inflace, vlivy případného rozpočtového určení daní, vlivy změn v potřebách a vliv dalších možných faktorů. Na základě těchto odhadů se provede návrh rozpočtu³³. Poté je návrh rozpočtu projednáván ve volených orgánech, přičemž jeho schvalování může být i dlouhodobou záležitostí. Rozpočet je schvalován usnesením. Pokud není návrh schválen do začátku rozpočtového období, hospodaří se podle tzv. rozpočtového provizoria.

Rozpočtové období v rozpočtové soustavě ČR trvá jeden kalendářní rok. Všechny etapy rozpočtového procesu jsou však delší a trvají většinou 1,5 roku³⁴.

²⁹ Příloha vyhlášky č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

³⁰ Příloha vyhlášky č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

³¹ Příloha vyhlášky č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910.

³² PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008. s. 248.

³³ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

³⁴ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 212.

V rozpočtovém hospodaření se uplatňují rozpočtové zásady, kterými jsou:

- zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu,
- zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu,
- zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu,
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu,
- zásada publicity (informování veřejnosti o rozpočtovém hospodaření),
- zásada účelovosti, zásada propadávání nevyužitých finančních prostředků resp. nesprávně použitých,
- zásada efektivnosti a hospodárnosti ³⁵.

2.4. ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE

Finanční hospodaření územních samosprávných celků se řídí ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem. Rozpočtový výhled je nástrojem územního samosprávného celku a slouží pro střednědobé plánování rozvoje hospodářství. Sestavuje se na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku ³⁶.

V případě, že by územní samosprávný celek podle zákona o rozpočtových pravidlech ³⁷ nezpracoval rozpočtový výhled, dopustil by se správního deliktu, za který mu může být uložena pokuta až do výše 1 mil. Kč ³⁸.

Sestavování umožní obcím finanční plánování v delším časovém horizontu než je jeden kalendářní rok, což je důležité při plánování investičních akcí a analýze možnosti využívání návratných finančních prostředků ³⁹.

³⁵ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2008. S. 252.

³⁶ § 3 zákona č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

³⁷ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

³⁸ § 22a zákona č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

Problémem při sestavování rozpočtového výhledu je zejména schopnost odhadu příjmů a výdajů a jejich vývoje a také to, do jaké míry se rozpočtovým výhledem může obec řídit ⁴⁰.

2.5. ZÁVĚREČNÝ ÚČET

Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku zpracovávají do závěrečného účtu.

V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku a jimi zřízených nebo založených právnických osob ⁴¹.

Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.

Územní samosprávný celek je povinen dát přezkoumat své hospodaření dle zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí ⁴² za uplynulý kalendářní rok ⁴³. Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku. Návrh závěrečného účtu musí být po dobu nejméně 15 dnů přede dnem projednávání zveřejněn na úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup ⁴⁴.

Projednání závěrečného účtu se uzavírá vyjádřením:

a) souhlasu s celoročním hospodařením, a to bez výhrad,

³⁹ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2009. s.73

⁴⁰ HRABALOVÁ, S., NUNVÁŘOVÁ, S., OPLUŠTILOVÁ, I. *Řízení místních samospráv*. 2006. s. 45

⁴¹ § 17 zákona č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁴² Zákon č. 420 ze dne 10.06.2004, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 138, s. 8078 – 8086.

⁴³ § 42 zákona č. 128 ze dne 12.4.2000, o obcích, ve znění pozdějších předpisů (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764.

⁴⁴ § 17 zákona č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

b) souhlasu s výhradami - územní samosprávný celek přijme opatření potřebná k nápravě zjištěných chyb a nedostatků; přitom vyvodí závěry vůči osobám, které svým jednáním způsobily územnímu samosprávnému celku škodu ⁴⁵.

2.6. REKAPITULACE ROZPOČTOVÉHO PROCESU

K zajištění správného rozpočtového procesu v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtových pravidlech), obec musí:

1. Sestavit rozpočtový výhled (§3 zákona o rozpočtových pravidlech ⁴⁶).
2. Sestavit rozpočtové provizorium (není-li rozpočet schválen před 1.1. běžného roku, případně schválení pravidel rozpočtového provizoria zastupitelstvem (§ 13 zákona o rozpočtových pravidlech ⁴⁷).
3. Rozpočet:
 - a) sestavit a projednat s třetími osobami (podle zákona o finanční kontrole ⁴⁸),
 - b) projednat s finančním výborem (§ 117 - § 119 zákona o obcích ⁴⁹),
 - c) zveřejnit návrh rozpočtu na 15 dnů (§ 11 zákona o rozpočtových pravidlech ⁵⁰),
 - d) schválit rozpočet zastupitelstvem (§ 11 zákona o rozpočtových pravidlech ⁵¹),
 - e) vyhotovit podrobný rozpis rozpočtu (§ 14 zákona o rozpočtových pravidlech ⁵²),
 - f) provádět kontrolu plnění rozpočtu v souladu se zákonem o finanční kontrole ⁵³ (§ 15 zákona o rozpočtových pravidlech ⁵⁴),

⁴⁵ § 17 zákona č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁴⁶ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁴⁷ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁴⁸ Zákon č. 320 ze dne 09.08.2001, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264-7276.

⁴⁹ Zákon č. 128 ze dne 12.4.2000, o obcích, ve znění pozdějších předpisů (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764.

⁵⁰ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁵¹ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁵² Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁵³ Zákon č. 320 ze dne 09.08.2001, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264-7276.

g) přijímat rozpočtová opatření a číslvat je (§ 16 zákona o rozpočtových pravidlech⁵⁵).

4. Závěrečný účet:

- a) zpracovat závěrečný účet obsahující údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v členění dle rozpočtové skladby; tvorbu a použití fondů; hospodaření příspěvkových organizací; hospodaření finančních společností; vyúčtování finančních vztahů k ostatním rozpočtům a k příjemcům veřejné podpory od obce a zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce,
- b) zveřejnit závěrečný účet na 15 dnů,
- c) schválit zastupitelstvem do 30.06. následujícího roku s výrokem: „Souhlas s celoročním hospodařením bez výhrad (s výhradami...)“⁵⁶.

Tabulka 2.3 Časový harmonogram rozpočtového procesu

Rozpočtový dokument	Období
Rozpočtový výhled	kdykoliv během roku
Rozpočtové provizorium	listopad, prosinec předcházejícího roku
Sestavení a projednávání rozpočtu	říjen - prosinec předcházejícího roku
Projednání rozpočtu ve finančním výboru	prosinec - leden následujícího roku
Vyvěšení a schválení rozpočtu	únor - březen běžný rok
Rozpočtová opatření	např. ke čtvrtletí, min. září - prosinec běžného roku, leden následujícího roku
Závěrečný účet	nejpozději k 30.06. následujícího roku

Zdroj: Schneiderová, I., *Rozpočtová skladba 2013*, s.241

2.7. FINANČNÍ ANALÝZA, KONTROLA a AUDIT

2.7.1. Finanční analýza

Finanční analýza je v případě územní samosprávy důležitým nástrojem řízení. Mezi hlavní oblasti finanční analýzy patří analýza:

⁵⁴ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁵⁵ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

⁵⁶ SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba 2013*. 2013. s. 241.

- hospodaření běžné části rozpočtu,
- kapitálové části rozpočtu,
- využívání návratných zdrojů,
- hospodaření s majetkem ⁵⁷.

Finanční analýza se zaměřuje na silné a slabé stránky finančního hospodaření obce a také na příležitosti a hrozby, které ohrožují hospodaření obce.

Pro hodnocení hospodaření využívá finanční analýza řadu ukazatelů:

- stavové ukazatele – reprezentují stav v určitém okamžiku,
- tokové ukazatele – vypovídají o ohraničeném období,
- rozdílové ukazatele – používají se k analýze likvidity,
- poměrové ukazatele – umožňují časového a prostorového srovnání.

Kvalitně provedená finanční analýza je důležitým předpokladem účinné kontroly ⁵⁸.

2.7.2. Kontrola

Kontrola využívá kontrolu vnější a vnitřní.

Vnitřní kontrolní systém by měl fungovat na základě předem stanovených pravidel a postupů pro zabezpečení vnitřní kontroly, jejímž cílem je ovlivnit efektivní řízení; zjistit chyby v řízení, v hospodaření a předcházet jim a v účetnictví zajistit správnost, věrohodnost a úplnost účetních zápisů a včasné vyhotovení výkazů. Kvalitní kontrola je nezávislá ⁵⁹.

2.7.3. Audit

Hospodaření a účetnictví obcí podléhá podle zákona povinnému auditu ⁶⁰. Cílem auditu je prozkoumat a ověřit konsolidované účetní výkazy.

⁵⁷ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.232.

⁵⁸ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.233.

⁵⁹ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s. 234.

⁶⁰ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.233.

Vnitřní audit má vazbu na vnitřní kontrolní systém, je prováděn nezávislým orgánem přímo u subjektu územní samosprávy a měl by napomoci efektivnímu plnění úkolů pracovníků výkonných orgánů.

Vnější audit provádí nezávislý auditor, aby byla zajištěna objektivnost a nestrannost. Audit se skládá z několika fází:

- plánování a příprava auditu,
- provedení auditu,
- zpracování a vyhodnocení auditu,
- vypracování zprávy s výrokem auditora – bez výhrad, s výhradami, odmítnutí výroku ⁶¹.

Součástí auditu je i ověření spolehlivosti vnitřního kontrolního systému. V ČR je přezkoumání hospodaření obcí povinné. Audit prozkoumává i spolehlivost vnitřního kontrolního systému ⁶².

2.8. ZAJIŠŤOVÁNÍ VEŘEJNÝCH STATKŮ OBCEMI

Obce pro své obyvatele zajišťují různé veřejné statky, převážně prostřednictvím organizací v lokálním veřejném sektoru. K zabezpečení těchto veřejných statků a veřejně prospěšných činností a úkolu může:

- zřizovat vlastní organizační složky (bez právní subjektivity),
- zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby,
- zakládat obchodní společnosti – akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným,
- zakládat obecně prospěšné společnosti,
- zřizovat školské právnické osoby,
- zřizovat veřejné výzkumné instituce ⁶³.

⁶¹ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.234.

⁶² PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.234.

⁶³ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.276.

V ČR jsou veřejné služby pro obyvatelstvo zajišťovány prostřednictvím veřejnoprávních organizací, kterými jsou:

- organizační složky,
- příspěvkové organizace.

Veřejnoprávní organizace jsou zřizovány ústředními orgány státní správy a obcemi a kraji. Zakládány jsou zřizovací listinou, ve které je vymezen cíl zřízení, statut, náplň činnosti, druhy zabezpečovaných veřejných statků ⁶⁴.

2.8.1. Organizační složky a jejich hospodaření

Organizační složky zřizuje stát a územní samospráva a zabezpečují převážně čisté veřejné statky. Nemají právní subjektivitu. Jejich příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtu zřizovatele a jedná se o tzv. brutto rozpočtový způsob hospodaření. Hospodaří na základě schváleného rozpočtu a při hospodaření by neměly překračovat své výdaje a plánovaných příjmů by měly dosáhnout.

Hospodaření organizační složky podléhá ze strany zřizovatele finanční kontrole ⁶⁵.

2.8.2. Příspěvkové organizace a jejich hospodaření

Příspěvkové organizace hospodaří podle svého rozpočtu a nesou za něj odpovědnost. Zřizovatel jim poskytuje příspěvky na provoz a příspěvky na investice. Zřizují své peněžní fondy např. rezervní, investiční, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb ⁶⁶.

Přestože mají právní subjektivitu, mohou některé úkony učinit pouze se souhlasem svého zřizovatele např. využít investičních úvěrů a půjček; ručit za závazky svého zřizovatele; pořizovat věci na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě; přijímat jako protihodnotu za své pohledávky cenné papíry; zřizovatel jim může poskytnout návratnou finanční výpomoc.

⁶⁴ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.276.

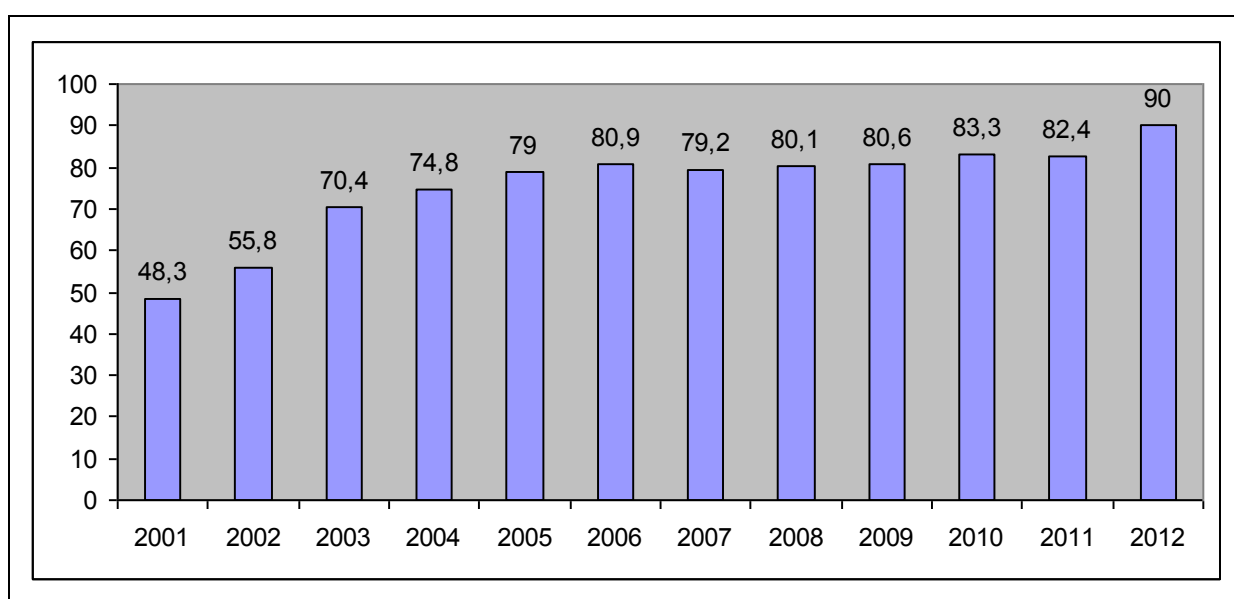
⁶⁵ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.282.

⁶⁶ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s.283.

3. VÝVOJ A REGULACE ZADLUŽENOSTI OBCÍ

Zadluženost obcí je v České republice sledována s ohledem na celkové zadlužení veřejných rozpočtů, neboť dluh obcí je součástí veřejného dluhu ⁶⁷. Podle Maastrichtských kritérií nesmí překročit 60 % HDP. V České republice dosáhl státní dluh v roce 2012 částky 1.667,6 mld. Kč, což představuje asi 5,4 % celkového veřejného dluhu. A i přes tato příznivá čísla se zadluženost obcí v současné době zvyšuje a statistiky Ministerstva financí České republiky to dokazují ⁶⁸.

Graf 3.1 Vývoj dluhů obcí v letech 2001 – 2012 v mld. Kč

Zdroj: MF ČR, 2014, vlastní zpracování

V celkovém objemu zadluženosti obcí jsou zahrnuty bankovní úvěry od peněžních ústavů, emitované komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, vč. půjček ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů. Z grafu je zřejmé, že dluh obcí se v roce 2012 dostal na 90 mld. Kč a vzrostl tedy o 7,6 mld. Kč, avšak ve srovnání s rokem 2001 došlo k nárůstu dluhu o 41,7 mld. Kč, tedy nárůst o 46,3 %.

⁶⁷ DVOŘÁKOVÁ, P., JAHODA, R. *Účinnost regulace zadluženosti v ČR*. [online]. 2007. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/Do_1470.pdf

⁶⁸ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2012* [online]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2013/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-2012-11641>

3.1. VÝVOJ ZADLUŽENOSTI OBCÍ

Po roce 1989 nastalo období reformy veřejné správy a územní samosprávy, obce získaly samostatnost, právo starat se o svůj majetek a pečovat o svůj rozvoj. Nastala potřeba obnovy a rozvoje, která byla finančně náročná a proto obce začaly využívat návratné finanční zdroje, tedy úvěry, emise komunálních obligací a přijatých návratných finančních výpomocí ⁶⁹. U menších obcí narostl dluh v minulosti z důvodu povinnosti plnění ekologických limitů a nucených investic do výstavby čističek odpadních vod, kanalizace a zavádění plynu na svém území. Dále to bylo a je spolufinancování projektů ze strukturálních fondů Evropské unie, kdy do ukončení projektu musí projekt hradit příslušná obec, neboť fondy poskytují finanční prostředky na projekt až po jeho skončení. Také určitá nezkušenost obcí se zadlužením a podcenění problému zadlužení obcí je možnou příčinou růstu obecního dluhu ⁷⁰.

V roce 2012 vykázalo zadluženost 3.217 obcí z celkového počtu 6.246 obcí, tedy více než polovina obcí (51,5 % obcí). Z pohledu posuzování zadluženosti podle velikostních kategorií obcí platí, že podíl obcí vykazujících dluh se zvyšuje s rostoucím počtem obyvatel, což dokazuje i skutečnost, že na celkovém dluhu obcí se stále výrazně podílí (v roce 2012 z více než 50 %) čtyři největší města ČR (tj. hl. m. Praha a statutární města Plzeň, Brno a Ostrava) ⁷¹.

Tabulka 3.1 Vývoj podílu dluhu 4 největších měst na celkové zadluženosti ČR v letech 2001 – 2012 v mld. Kč

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celková zadluženost ČR	48,3	55,8	70,4	74,8	79,0	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0
Zadluženost 4 největších měst	24,2	29,6	42,4	45,9	48,4	47,4	46,3	45,8	39,3	40,1	38,4	45,5
% podíl 4 největších měst na zadluž.	50,1	53,0	60,2	61,4	61,3	58,6	58,5	57,2	48,8	48,1	46,6	50,6

Zdroj: MF ČR, 2014, vlastní zpracování

⁶⁹ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. s. 484

⁷⁰ DVOŘÁKOVÁ, P., JAHODA, R. *Účinnost regulace zadluženosti v ČR*. [online]. 2007. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/Do_1470.pdf

⁷¹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2012 ze dne 15.4.2013* [online]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2013/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-2012-11641>

V případě, že bychom do zadluženosti obcí nezahrnuli výše jmenovaná největší města, vykazaly by obce celkový dluh 44,5 mld. Kč. Tuto skutečnost zobrazuje tabulka 3.2.

Tabulka 3.2 Údaje dluhu obcí bez 4 největších měst České republiky v letech 2001 – 2012 (v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Úvěry	14,3	16,5	18,4	18,4	22,0	25,7	25,9	26,9	34,8	35,5	36,3	36,4
Komunální dluhopisy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0
PNFV a OD	9,8	9,7	9,6	9,6	8,6	7,8	7,0	7,4	6,5	5,7	5,7	6,1
Celkem	24,1	26,2	26,2	28,0	30,6	33,5	32,9	34,3	41,3	43,2	44,0	44,5

Zdroj: MF ČR Zadluženost územních rozpočtů, vlastní zpracování; PNFV – přijaté návratné finanční výpomoci; OD - ostatní dluhy

Z uvedeného je zřejmý meziroční nárůst dluhu v celém sledovaném období, při srovnání let 2001 a 2012 se jedná o nárůst ve výši 54,2 %.

Tabulka 3.3 Údaje dluhu obcí v letech 2001 – 2012 (v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Úvěry	22,6	27,3	35,2	38,5	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3
Komunální dluhopisy	13,3	15,9	21,7	23,9	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14,0	13,8
PNFV a OD	12,4	12,6	13,5	12,4	11,8	10,9	9,9	10,0	10,1	7,6	7,5	7,9
Celkem	48,3	55,8	70,4	74,8	79,0	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0

Zdroj: MF ČR Zadluženost územních rozpočtů, vlastní zpracování; PNFV – přijaté návratné finanční výpomoci; OD - ostatní dluhy

Z tabulky 3.3 je zřejmé, že došlo k nárůstu na položce úvěrů o 7,4 mld. Kč oproti roku 2011 a na položce přijatých návratných finančních výpomocí a ostatních dluhů o 0,4 mld. Kč oproti roku 2011.

Úvěry, které přijaly obce byly použity na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury např. kanalizace, vodovody, místní komunikace; na regeneraci a výstavbu bytového fondu a předfinancování projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie. Emise komunálních dluhopisů činila v roce 2012 13,8 mld. Kč a na této hodnotě se podílela Praha (9,3 mld. Kč), Ostrava (2,5 mld. Kč) a Liberec (2,0 mld. Kč). Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní

dluhy vykazují nárůst o 0,4 mld. Kč, přičemž se zvýšil objem vydaných směnek (0,4 mld. Kč) a ostatních dlouhodobých závazků (0,2 mld. Kč) a došlo k poklesu krátkodobých půjček a návratných finančních výpomocí (0,2 mld. Kč) ⁷².

3.2. FORMY ZADLUŽENÍ OBCÍ

Po roce 1990 začaly obce využívat návratné finanční prostředky. Většinou obce na financování investic využívaly úvěry, velká města i příjmy z emise komunálních obligací ⁷³.

3.2.1. Bankovní úvěry

V případě obcí jsou úvěry častým způsobem financování nejen pro jejich relativně snadnou dostupnost. Nejčastěji obce využívají **krátkodobé úvěry**, jejichž splatnost je v období jednoho rozpočtového roku. Důvodem jejich čerpání je časový nesoulad mezi příjmy a výdaji rozpočtu v průběhu rozpočtového období. Tyto prostředky většinou poskytuje peněžní ústav, který vede účty rozpočtu a využití těchto prostředků obcí není většinou projevem špatného hospodaření ⁷⁴.

Střednědobé úvěry využívají obce na financování investičních akcí, u nichž je předpoklad zhodnocení a následné získání prostředků na splácení úvěru, např. rekonstrukce bytového fondu. Jsou využívány také na financování investic v lokálním veřejném sektoru, které nepřinesou zisk. Tento typ úvěru obce využívají nejvíce a jeho splatnost se pohybuje v rozmezí od jednoho do čtyř let ⁷⁵.

Dlouhodobé úvěry jsou úvěry se splatností do deseti, výjimečně patnácti let. Jde o nejméně využívaný typ úvěru obcemi a slouží k pokrytí dlouhodobých projektů, zejména v oblasti infrastruktury. Má-li obec zájem využít tento typ úvěru, měla by být pro tento účel zpracována analýza minulého i budoucího hospodaření, jejíž cílem je zjistit, zda je obec schopna nést úvěrové zatížení. Peněžní ústav při žádosti o úvěr provádí sám analýzu finanční situace obce, dále se zabývá rizikovostí investice, hospodařením obce, způsobem zajištění

⁷² MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2012 ze dne 15.4.2013* [online]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpoctu/2013/zadluzenost-uzemnich-rozpoctu-v-2012-11641>

⁷³ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 484

⁷⁴ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 487

⁷⁵ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 487

splácení úvěru a plnění závazků obce, přičemž jsou obce považovány za méně rizikové subjekty ⁷⁶.

Úvěr je obcí využíván na základě smlouvy mezi obcí a peněžním ústavem, přičemž v konečné fázi o půjčení finančních prostředků rozhoduje banka. O využití úvěru rozhodují členové zastupitelstva obce ⁷⁷.

Obce mohou využít několik druhů ručení za úvěr:

- nemovitým majetkem, jehož je obec vlastníkem,
- budoucími rozpočtovými příjmy – předpokladem je reálně sestavený střednědobý rozpočtový výhled,
- kombinace předchozích způsobů,
- třetí osobou, která se může zaručit za obec svým majetkem – např. stát
- cennými papíry z portfolia obce (cennými papíry, které obec vlastní a které emitoval jiný subjekt a obec je nakoupila) – v ČR není využíván, neboť obce nemají dostatek cenných papírů ⁷⁸.

3.2.2. Příjmy z emise cenných papírů

I v ČR je využívána emise cenných papírů, tzv. komunálních obligací k získání příjmů do územních rozpočtů. Tato možnost financování je využívána velkými městy – v ČR je to zejména Praha, Ostrava a Liberec. V roce 2012 hodnota jimi vydaných dluhopisů dosáhla téměř 14 mld. Kč ⁷⁹.

Tato forma získávání finančních prostředků je z hlediska nákladů emise i dluhové služby nákladná. Emisi upravuje zákon o dluhopisech ⁸⁰, který říká, že tento druh obligací je vydáván územními samosprávnými celky a který musí mít k vydání komunálních dluhopisů souhlas ministerstva financí ČR. O povolení se žádá písemnou formou a součástí žádosti jsou i emisní

⁷⁶ PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 2004. s. 308

⁷⁷ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 488

⁷⁸ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 488

⁷⁹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2012 ze dne 15.4.2013* [online]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpoctu/2013/zadluzenost-uzemnich-rozpoctu-v-2012-11641>

⁸⁰ § 27 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 1.4.2004. Systém ASPI, WOLTERS KLUWER, a.s., poslední stav textu.

podmínky (název dluhopisu, celková částka emise, emisní kurs, nominální hodnota obligace, způsob splácení, výnos, audit rozpočtového hospodaření aj.)⁸¹.

Komunální dluhopisy vydávané obcemi mohou být veřejně obchodovatelné nebo neveřejně obchodovatelné. V ČR se obvykle emitují v zaknihované (nematerializované) podobě, neboť listinná forma je finančně náročnější. Jejich výnosy jsou vypláceny zpravidla jednou ročně, přičemž emitent je povinen úroky i jistinu splatit včas⁸².

Vydávání komunálních obligací musí schválit zastupitelstvo svým usnesením a současně i účel, způsob ručení a splácení dluhu. Má-li emise splňovat požadavek dobré obchodovatelnosti, doporučuje se hodnota minimálně 10 mil. Kč, optimálně 100 a více mil. Kč a subjekty územní samosprávy si nemohou obvykle dovolit tak velký objem roční dluhové služby⁸³.

3.2.3. Návrtné finanční výpomoci a půjčky

Návrtné finanční výpomoci využívá územní samospráva na financování neinvestičních potřeb formou bezúročné návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu. Na financování investic může územní samospráva získat nízce úročené střednědobé investiční půjčky zpravidla ze státních fondů a jejich poskytnutí je podmíněno finanční účastí obce.

V ČR to jsou například půjčky ze Státního fondu životního prostředí, Státního fondu rozvoje bydlení, které jsou nízce úročené⁸⁴.

Pravidla pro poskytování a splácení návratných finančních výpomocí a půjček upravuje zákon o rozpočtových pravidlech⁸⁵.

3.2.4. Další návratné příjmy

a) Směnky

V ČR nejsou směnky subjekty územní samosprávy příliš využívány, neboť jsou vhodnější pro podnikatelské subjekty. Pokud jsou využívány, tak je to k řešení momentálního

⁸¹ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 491

⁸² PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 490

⁸³ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 492

⁸⁴ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 493

⁸⁵ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ze dne 27.06.2000. Systém ASPI, WOLTERS KLUWER, a.s., poslední stav textu.

nedostatku finančních prostředků až do doby získání předem dohodnutých finančních prostředků např. úvěru. Směnky nahrazují hotové peníze při placení a inkasa směnek zajišťují za poplatek příslušné peněžní ústavy⁸⁶.

b) Leasing

Leasing je využíván jako metoda financování investičních záměrů obcí, prostřednictvím leasingových společností, které obcím smluvně pronajímají movitý a nemovitý majetek. Tato forma návratných příjmů je využívána obcemi, pokud nemohou získat úvěr nebo nemohou emitovat komunální obligace či prodat majetek. Jeho nevýhodou je, že je finančně náročnější než jiné formy návratných příjmů⁸⁷.

Rozlišuje se:

- Finanční leasing – obec provádí údržbu, odpovídá za případné škody a po skončení leasingu získá obec majetek za stanovenou cenu,
- Operativní leasing – obec neprovádí údržbu, což se promítá do vyššího nájemného a neručí za majetek⁸⁸.

3.3. UKAZATELÉ HODNOCENÍ ZADLUŽENOSTI OBCÍ

Dluhem obce je suma závazků vůči věřitelům a okolním subjektům. Dluh obce je možno vypočítat na základě údajů z rozvahy, ale výše dluhu je pouze částečnou informací, která nevypovídá o tom, jak budou další výdaje zatěžovat obecní rozpočet a aktivity obce. Cílem každé obce je co nejmenší dluh, ačkoliv by měl tento dluh sloužit pro lepší život obyvatel obce a pomoci vybudovat v obci něco dříve, než by tak obec byla schopna učinit z vlastních úspor⁸⁹.

Pro hodnocení finanční situace obce je k dispozici řada ukazatelů, přičemž každý ukazatel má jinou vypovídací schopnost a sleduje něco jiného. Pro hodnocení a sledování musí být

⁸⁶ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 494

⁸⁷ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 495

⁸⁸ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 2011. S. 496

⁸⁹ ANALYZUJ A PROVEĎ. *Ukazatele dluhu obce* [online]. 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: https://www.analyzujaproved.cz/ApApplication2.aspx?rid=76740&app=Main&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=SearchResult&pst=SearchResult&p1=SearchText_STRING_NnvJezFlcg0OUURBaD71LQ%3d%3d&p2=SearchRepository_STRING_FbyVU5M1v4dDo2Mw7g9VQwvILnDu2Wn8e1EABrj0lhk%3d&acode=168c0bb9cd9d733de959ad199683f9f7

vybrány správné ukazatele ⁹⁰. V následující části budou tedy popsány některé náhodně vybrané ukazatele, které jsou pak využity v analýze zadluženosti města Rožnov pod Radhoštěm ve čtvrté části této práce ⁹¹. Některé z ukazatelů jsou využívány bankami jako kritéria hodnocení finanční situace obce žádající o úvěr ⁹².

3.3.1. Ukazatel zadluženosti na obyvatele

Výpočet tohoto ukazatele se provádí vydělením celkového dluhu obce počtem jejich obyvatel, přičemž dostaneme velikost dluhu na 1 obyvatele. Ukazatel je používán ke srovnávání dluhu obcí mezi sebou, k tomuto účelu by však měla být vybrána taková obec, která má podobný počet obyvatel a je finančně zdravá tzn. zvládá svoje finance. Nedostatkem tohoto ukazatele je, že nevypovídá o dluhu obce, tedy nic o jeho struktuře, schopnosti dluh splácet atp. ⁹³

$$\text{Zadluženost na obyvatele} = \text{dluh obce celkem} / \text{počet obyvatel obce}$$

3.3.2. Ukazatel změny zadluženosti obce v čase ⁹⁴

Při hodnocení přístupu obce k jejím dluhům je žádoucí se zaměřit i na změny v jednotlivých obdobích. Ukazatel změny zadluženosti obce v čase tak porovnává změny na účtech financování z tuzemska i ze zahraničí s celkovým dluhem obce a umožňuje sledovat pro změnu zadluženosti současnou velikost dluhu, nově přijaté závazky v daném období a velikost splátek současného dluhu. Vypočtená hodnota udává, o kolik procent se změnil dluh obce v jednotlivých, námi sledovaných obdobích ⁹⁵. Ukazatel může nabývat kladných i záporných hodnot a za příznivé jsou považovány hodnoty nulové a nižší, neboť kladné hodnoty znamenají zvyšující se zadluženost příslušné obce o vypočtenou hodnotu.

$$\text{Změna zadluženosti (v příslušném roce)} =$$

$$(\text{Nové dluhopisy a úvěry} + \text{uhrazené splátky dluhopisů a půjček}) / \text{dluh obce celkem}$$

⁹⁰ Nytrová, V. *Analýza zadluženosti vybraného ÚSC, Masarykova univerzita, Brno 2013*, s. 20

⁹¹ Nytrová, V. *Analýza zadluženosti vybraného ÚSC, Masarykova univerzita, Brno 2013*, s. 20

⁹² Peková, J.: *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 2004. s. 323

⁹³ ANALYZUJ A PROVEĎ. *Ukazatele dluhu obce* [online]. 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: https://www.analyzujaproved.cz/ApApplication2.aspx?rid=76740&app=Main&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=SearchResult&pst=SearchResult&p1=SearchText_STRING_NnvJezFlcg0OUURBaD71LQ%3d%3d&p2=SearchRepository_STRING_FbyVU5M1v4dDo2Mw7g9VQwvILnDu2Wn8e1EABrj0lhk%3d&acode=168c0bb9cd9d733de959ad199683f9f7

⁹⁴ Halásek, D., Pilný, J., Tománek, P.: *Určování bonity obcí*. 2002. S. 73

⁹⁵ ANALYZUJ A PROVEĎ. *Ukazatele dluhu obce* [online]. 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: https://www.analyzujaproved.cz/ApApplication2.aspx?rid=76740&app=Main&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=SearchResult&pst=SearchResult&p1=SearchText_STRING_NnvJezFlcg0OUURBaD71LQ%3d%3d&p2=SearchRepository_STRING_FbyVU5M1v4dDo2Mw7g9VQwvILnDu2Wn8e1EABrj0lhk%3d&acode=168c0bb9cd9d733de959ad199683f9f7

3.3.3. Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby byl Ministerstvem financí používán k hodnocení zadluženosti obcí v letech 2004 – 2008, nyní je součástí soustavy informativních a monitorujících ukazatelů, avšak v jiné podobě, neboť výdaje na dluhovou službu (bez splátek leasingu) jsou vztaženy k celkovým příjmům.

V obecné podobě vyjadřuje podíl dluhové služby a dluhové základny. Tento ukazatel má řadu omezení a může být negativně ovlivněn jednorázovými splátkami úvěru nebo dluhopisů. Nevypovídá nic o zadlužení obce.

Ministerstvem financí byl tento ukazatel počítán pro každou obec a subjektům, které překročily 30 % hranici tohoto ukazatele, zaslalo ministerstvo upozorňující dopis. Příslušná obec měla v následujícím rozpočtovém roce přijmout opatření, aby již nedocházelo k překročení ukazatele dluhové služby. Pokud nebyl limit dodržen ani v následujícím roce, byli ministerstvem o této skutečnosti informováni poskytovatelé financí ze státního rozpočtu a státních fondů, aby tuto skutečnost zohlednili při případné žádosti o půjčku nebo dotaci ⁹⁶.

$$\text{Ukazatel dluhové služby} = (\text{Dluhová služba} / \text{dluhová základna}) \times 100$$

V případě tohoto ukazatele existují zohledňující ukazatele, jejichž vlivem se překročení třicetiprocentní hranice nepovažuje za problémové. Příkladem tohoto ukazatele je jednorázová splátka nebo kontokorentní úvěr. ⁹⁷ Výpočet ukazatele dluhové služby je uveden v příloze 2.

3.3.4. Ukazatel platební schopnosti ⁹⁸

Ukazatel platební schopnosti vyjadřuje, za kolik let může obec splatit své závazky. Obecně jsou za dobré hodnoty považovány hodnoty nižší než jedna a za špatné hodnoty vyšší než 5, přičemž vysoká hodnota u malé obce je větším problémem než u velkého města.

$$\text{Ukazatel platební schopnosti} = \text{nesplacené závazky celkem} / \text{saldo běžného rozpočtu}$$

⁹⁶ Nytrová, V. *Analýza zadluženosti vybraného ÚSC, Masarykova univerzita, Brno 2013, s.23*

⁹⁷ PROVAZNÍKOVÁ, R.: *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe.* 2009. s. 199

⁹⁸ PEKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR.* 2011. S. 499

3.3.5. Ukazatel okamžité likvidity ⁹⁹

Ukazatel okamžité likvidity má mnohem přísnější kritéria než ukazatel celkové likvidity, který je součástí soustavy informativních a monitorujících ukazatelů, protože nezahrnuje pohledávky a dlouhodobý finanční majetek. Ukazatel by měl být větší než jedna.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \text{krátkodobý finanční majetek} / \text{krátkodobé závazky}$$

3.4. REGULACE ZADLUŽENOSTI

Dluh územní samosprávy zvyšuje veřejný dluh, proto se stát snaží různými způsoby dluhy obcí regulovat.

3.4.1. Regulace dluhu územní samosprávy

Zadlužení způsobuje problémy v hospodaření územní samosprávy, ale i v rámci veřejných financí. Hlavním problémem je z čeho dluh splácet, stanovení optimální výše dluhové služby, možné inflační dopady na ekonomiku, kursová rizika při využívání návratných zdrojů, ručení za úvěr, růst zadlužení územní samosprávy a schopnost absorpce obligací na trhu ¹⁰⁰.

V řadě zemí je míra zadlužení územní samosprávy v rámci fiskálních pravidel regulována a proto i Evropská unie zavedla protidluhovou politiku a v rámci Maastrichtských kritérií stanovila limitní kritérium maximální podíl dluhu na HDP ve výši 60 % ¹⁰¹.

Regulace zadlužení se týká zejména úvěrových prostředků se splatností delší než jeden rok a důvodem regulace je:

- usměrňování veřejného dluhu, tedy i dluhu územní samosprávy,
- ochrana územní samosprávy resp. obcí před nadměrným zadlužením ¹⁰².

⁹⁹ NYTROVÁ, V. *Analýza zadluženosti vybraného ÚSC, Masarykova univerzita, Brno 2013, s. 24*

¹⁰⁰ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s. 276.*

¹⁰¹ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s. 503.*

¹⁰² PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s. 276.*

3.4.2. Regulace ze strany státu

Výše zadluženosti obcí není v České republice právními předpisy ošetřena, Ministerstvo financí ČR však zadluženost obcí sleduje a komentuje a provádí monitoring, o jehož výsledcích informuje vládu ¹⁰³.

Možnými způsoby regulace jsou:

- omezení účelu využití výpůjčky pouze na financování investičních výdajů,
- omezení využívání půjček pouze v domácí měně,
- možnost čerpání půjček od státem určené finanční instituce,
- stanovení maximální úrokové sazby, způsobu splácení a doby splatnosti dluhu,
- stanovení pravidla pro celkovou výši zadluženosti obce,
- zákaz rolování dluhu resp. splácení dluhu novým dluhem ¹⁰⁴.

Úsilí státu regulovat dluh obcí se v posledních letech zvyšuje z důvodu růstu municipálního dluhu i v menších obcích. V ČR neručí stát za závazky obcí (upraveno zákonem o rozpočtových pravidlech a zákonem o obcích) a zákon o rozpočtových pravidlech ¹⁰⁵ doporučuje obcím sestavovat vyrovnaný rozpočet a v případě schodkového rozpočtu musí být stanoveno, jak bude tento kryt. Stát tedy tímto způsobem reguluje zadluženost a obce se tedy nemohou spoléhat na stát, že jim v případě předlužení pomůže splácet dluhy.

Regulace byla v zavedena v roce 1997 usnesením vlády č. 229 ze dne 16. dubna 1997, o opatřeních k zajištění vyrovnanosti státního rozpočtu.

V letech 2004 – 2008 byla zadluženost obcí sledována pomocí ukazatele dluhové služby. Více o tomto ukazateli bylo uvedeno v kapitole 3.3.3. a v praktické části v kapitole 4.3.2. c) Ukazatel dluhové služby.

¹⁰³ DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Nadměrné zadlužení obcí a námět věcného řešení problematiky ze dne 17.05.2011* [online]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6488036>

¹⁰⁴ PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR. 2011. s. 276.

¹⁰⁵ Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567.

V současné době je k monitoringu obcí využívána soustava informativních a monitorujících ukazatelů, přičemž tato soustava neslouží k regulaci zadluženosti obcí, nýbrž hlídá a hodnotí finanční situaci příslušné obce¹⁰⁶.

V právních předpisech ČR je možno najít nepřímou regulaci zadluženosti územních samospráv:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů – § 38 odst. 3 tohoto zákona stanoví, kdy obec nesmí ručit za závazky jiných subjektů
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků:
 - § 4 odst. 3 říká, že se „při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu“,
 - § 4 odst. 4 říká, že „rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný“,
 - § 4 odst. 5 říká, že „rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku“.

3.4.3. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)

Na základě usnesení vlády ČR č. 1395 ze dne 12. listopadu 2008, o monitoringu hospodaření obcí, ve znění pozdějších předpisů bude ministerstvem financí prováděn monitoring hospodaření obcí pomocí SIMU, jehož cílem je vést obce k opatrnosti při hospodaření s veřejnými prostředky. Ministerstvo financí každoročně provede výpočet SIMU za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a tyto výsledky vyhodnotí¹⁰⁷.

Po vyhodnocení, budou obce, jejichž ukazatel celkové likvidity bude v intervalu <0;1> a zároveň podíl cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům bude vyšší než 25 % včetně, osloveny a požádány dopisem ministra financí o zdůvodnění neuspokojivého stavu, včetně stanoviska zastupitelstva obce, přičemž kopie dopisu bude ministerstvem zaslána i na příslušný krajský úřad. Následně bude Ministerstvo financí informovat vládu ČR o výsledku monitoringu obcí. SIMU byla poprvé počítána

¹⁰⁶ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitoring hospodaření obcí za účetní období roku 2012* [online]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2013/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-2012-11641>

¹⁰⁷ SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba 2013*. 2013. s. 246

za rozpočtový rok 2008, přičemž monitoring hospodaření obcí nevyžaduje dodatečné administrativní ani finanční nároky na rozpočty a chod obcí ¹⁰⁸.

Tabulka 3.4 Časový harmonogram monitoringu

Činnost	Období
výpočet informativních a monitorujících ukazatelů a jejich vyhodnocení	duben
rozeslání dopisů ministra financí dotčeným obcím	duben
vypracování a rozeslání seznamu rizikových obcí ředitelem odboru krajským úřadům	duben
zdůvodnění neuspokojivého stavu	červen
informace pro vládu	III. čtvrtletí

Zdroj: Schneiderová, I.: Rozpočtová skladba 2013, s. 247, vlastní zpracování

Problémem této regulace zadlužení je, že není upravena zákonnou normou, ale pouze usnesením vlády ČR.

¹⁰⁸ SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba 2013*. 2013. s. 247

4. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ A ZADLUŽENOSTI MĚSTA

4.1. CHARAKTERISTIKA MĚSTA ROŽNOV POD RADHOŠTĚM

Město Rožnov pod Radhoštěm se nachází na úpatí Beskyd na okraji Zlínského kraje v chráněné krajinné oblasti Beskydy asi 70 km od Olomouce, 50 km od Ostravy a 60 km od Zlína. Katastrální území města leží v údolí Rožnovské Bečvy v nadmořské výšce 378 m. n. m., má 3.947 ha a tvoří asi 6 % rozlohy Zlínského kraje. Rožnov pod Radhoštěm je město, které bylo založeno v roce 1267 olomouckým biskupem Brunem ze Schaumburku. Původně dřevěná osada byla založena na tzv. zelené louce. Název městečka se poprvé objevuje jako Rosenow, Rožnau a Rožnau am Radhost. Původně se jméno týkalo hradu a městečko pod ním neslo jméno Rožnovec. Přívlstek pod Radhoštěm byl připojen až ministerským výnosem dne 31.10.1913¹⁰⁹.

V současné době má město 16.789 obyvatel (k 31.12.2013)¹¹⁰. Je významným turistickým a rekreačním centrem a je proslaveno především Valašským muzeem v přírodě, které je tvořeno souborem dřevěných lidových staveb přenesených z valašského regionu do prostředí městského parku a na přilehlou stráň.

V roce 1949 byla v Rožnově pod Radhoštěm započata výstavba podniku TESLA, zaměřující se na výrobu elektronek pro rozhlasové radiopřijímače, později na výrobu černobílých televizních obrazovek a obrazovek pro radary a následně i na výrobu obrazovek barevných. V roce 1991 prošla TESLA složitým procesem privatizace a nástupcem podniku TESLA Rožnov se stalo 15 společností. V současné době patří mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v Rožnově pod Radhoštěm ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o.; REMAK, a.s.; ROBE lighting s.r.o.; ENERGOAQUA, a.s.; Elektroprojekta Rožnov, a.s.; Město Rožnov pod Radhoštěm aj.¹¹¹.

Město Rožnov pod Radhoštěm vzniklo jako územní samosprávná jednotka v souladu se zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění a je městem s rozšířenou působností. Státní správu, jejíž výkon jí byl svěřen, vykonává jako přenesenou působnost i pro město Zubří a okolní obce Dolní Bečvu, Prostřední Bečvu, Horní Bečvu, Hutisko-Solanec, Vigantice,

¹⁰⁹ Profil města. *Strategický plán rozvoje města* [online]. 2014

¹¹⁰ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Tisková zpráva 21/2014* [online]. 2014

¹¹¹ Profil města. *Strategický plán rozvoje města* [online]. 2014

Valašskou Bystřicí a Vidče, například na úseku stavebního úřadu, živnostenského úřadu, dopravního úřadu, matriky atp. Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm je řízen starostkou města, 2 místostarosty, tajemníkem Městského úřadu a vedoucími odborů a oddělení. Městský úřad sídlí ve 4 budovách.

Město Rožnov pod Radhoštěm je spravováno zastupitelstvem města, které má 21 členů a zřizuje Finanční a Kontrolní výbor. Výkonným orgánem je Rada města Rožnov pod Radhoštěm, mající 7 členů a zřizuje jako své iniciativní a poradní orgány komise - Bytová komise, komise Komunitního plánování, Kulturní komise, Energetická komise, Komise tělovýchovy a sportu, Komise životního prostředí, Stavební komise, Redakční rada Rožnovských malých tisků. Zřízeny jsou i 4 osadní výbory – Osadní výbor Bučiska, Osadní výbor Jižní město, Osadní výbor Házovice a Osadní výbor Horní Paseky. V čele města Rožnov pod Radhoštěm stojí starostka města a 2 místostarostové. Město Rožnov pod Radhoštěm zřizuje k plnění svých úkolů právnické osoby a organizační složky obce bez právní subjektivity mezi které patří např. Mateřská škola RADOST, Základní škola Záhumení 1180, Městská knihovna, T KLUB – kulturní agentura, Středisko volného času Rožnov pod Radhoštěm atp.¹¹²

Město Rožnov pod Radhoštěm má 4 partnerská města – Povážská Bystrica (Slovensko), Šrem (Polsko), Bergen (Německo) a Körmend (Maďarsko). Dále má město dva spřátelené partnery a to Makarskou (Chorvatsko) a Munkeho (Dánsko).

Město Rožnov pod Radhoštěm je městem nabízejícím vysokou kvalitu života, životní styl respektující tradice a úzké sepětí s přírodou. Je centrem relaxace a celoročního aktivního odpočinku s bohatým kulturním a sportovním vyžitím pro občany i jeho návštěvníky¹¹³.

4.2. HOSPODAŘENÍ MĚSTA V LETECH 2009 – 2013

Hospodaření města v letech 2009 – 2013 korespondovalo se schváleným a upravovaným rozpočtem a zdroji, které byly reálně k dispozici. Kontokorentní úvěr byl v uvedených letech využíván podle potřeby. Rozpočet v jednotlivých letech byl schválen usnesením zastupitelstva a v průběhu jednotlivých let docházelo k dílčím úpravám rozpočtu dle aktuálních potřeb a podmínek. Rozpočtová opatření byla průběžně také schvalována zastupitelstvem. Výkazy

¹¹² Město Rožnov pod Radhoštěm: *Město Rožnov p.R.* [online]. 2014

¹¹³ Profil města. *Strategický plán rozvoje města* [online]. 2014

účetních závěrek (rozvaha, výkaz zisků a ztrát a příloha) v letech 2009 - 2013 a finanční výkaz o plnění rozpočtu jsou vždy přílohou zprávy o výsledcích hospodaření města v jednotlivých letech resp. závěrečných účtů jednotlivých let.

Přezkoumání hospodaření města za roky 2009 - 2013 ve smyslu § 12 zákona o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí ¹¹⁴, provedl nezávislý auditor, vždy s výrokem: „Při přezkoumání nebyly zjištěny chyby a nedostatky“. Zprávy jsou vždy přílohou příslušného závěrečného účtu města ¹¹⁵.

4.2.1. Analýza příjmů

V této kapitole jsou shrnuty a srovnány nejdůležitější zdroje příjmů města Rožnov pod Radhoštěm v letech 2009 - 2013. Příjmy jsou rozděleny do jednotlivých skupin dle druhového členění.

Tabulka 4.1 Vývoj příjmů města v letech 2009-2013 (v tis. Kč)

Položka/rok	třída	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	1	157.684	164.805	164.193	178.637	206.343
Nedaňové příjmy	2	8.168	9.338	11.352	7.913	5.804
Kapitálové příjmy	3	2.366	695	1.320	1	0
Přijaté transfery	4	191.967	159.664	153.817	65.537	40.910
Příjmy celkem	x	360.185	334.502	330.682	252.088	253.057

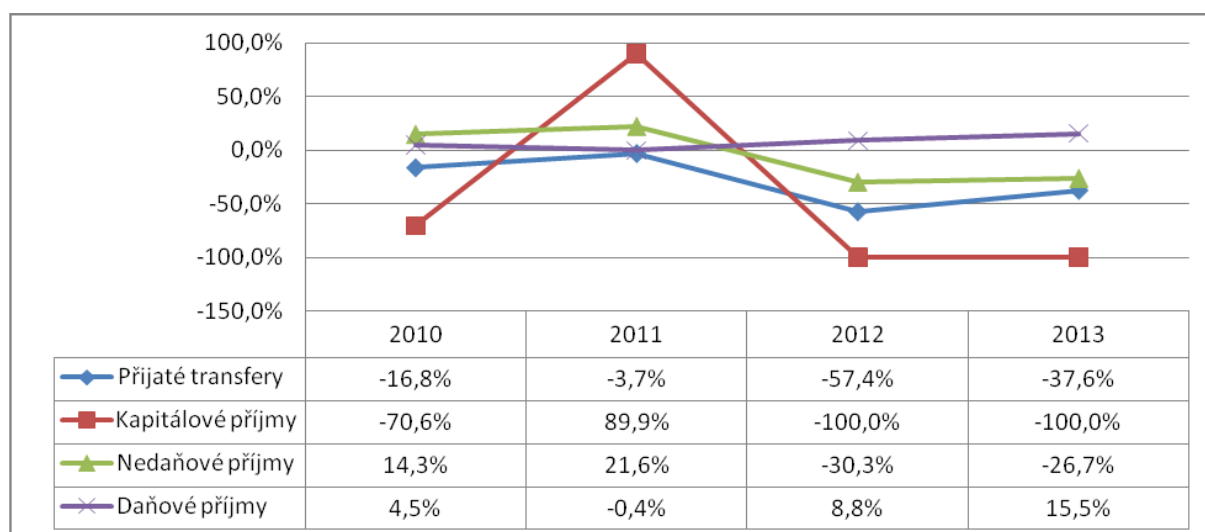
Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

Dle rozpočtové skladby se příjmy dělí do čtyř tříd a to na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a na přijaté transfery. Daňové příjmy tvoří rozhodující část příjmů města. V průměru ve sledovaném období tvoří téměř 60 % z celkových příjmů. Nejmenší podíl tvoří kapitálové příjmy.

¹¹⁴ § 12 zákona č. 420 ze dne 10.06.2004, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 138, s. 8078 – 8086.

¹¹⁵ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Závěrečné účty města 2009 – 2012 [online]*. 2014

Graf 4.1 Tempa růstu jednotlivých druhů příjmů v %

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

V roce 2009 proběhla Světová finanční krize. Tento rok měl negativní dopad na příjmy města v řádu 40 mil. Kč oproti původnímu očekávání ekonomického vývoje.

Příjmy města Rožnov pod Radhoštěm v současné době stagnují. Úbytek příjmů v roce 2012 byl způsoben odlivem sociálních transferů a tyto již nejsou součástí rozpočtu města. Řádově se jedná o 90 mil. Kč. Stagnace příjmů má však i jeden pozitivní vliv. Struktura příjmů se stabilizovala, ale s úbytkem obyvatel nelze počítat s růstem objemu běžných příjmů. Posílila role daňových příjmů z 50% na 70 %, což posílilo závislost příjmů města na vývoji ekonomiky ČR, ale celkově se posílila jistota zdrojů města. Klesl naopak význam dotací ¹¹⁶.

a) Daňové příjmy

Na základě zákona o rozpočtovém určení daní ¹¹⁷, je město příjemcem podílu na státem vybíraných daních. Tyto příjmy k 31.12.2013 tvoří příjmy, které:

- může obec svými aktivitami ovlivnit:
 - podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů,

¹¹⁶ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 – 2018 [online]*. 2014

¹¹⁷ Zákon č. 243 ze dne 29.06.2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 – 3515.

- 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště ke dni jejich splatnosti a výnosu daně z příjmů fyzických osob, které měly na území obce bydliště k poslednímu dni zdaňovacího období, k němuž se daňová povinnost vztahuje,
 - výnos daně z nemovitostí (příjemcem je obec, na jejímž území se nemovitost nachází),
 - daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec.
- nemůže obec svými aktivitami ovlivnit:
- podíl na 20,83 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
 - podíl na 22,87 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně, podle zákona o daních z příjmů,
 - podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmu právnických osob,
 - podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy,
 - podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob (kromě situace, kdy je poplatníkem příslušná obec).

Podle § 4 odst. 2 zákona o rozpočtovém určení daní ¹¹⁸ se procento, kterým se obce podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f), se vypočte jako součet:

- poměru započtené výměry katastrálních území obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
- poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,
- poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07,

¹¹⁸ Zákon č. 243 ze dne 29.06.2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 – 3515.

- poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,80 a dále násobeného celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) podílejí ostatní obce.

Dále do daňových příjmů města Rožnov pod Radhoštěm patří místní a správní poplatky. Tyto jsou základem pro financování samosprávné činnosti města. Je z nich částečně financován i výkon státní správy, neboť příslušné dotace nekryjí plnou výši výdajů, které jsou na výkon státní správy vynakládány ¹¹⁹.

Přestože město nemůže nějak významně daňové příjmy ovlivnit, tvoří největší část příjmů města a významně přispívají ke stabilitě rozpočtu. Vývoj daně z příjmů a daně z přidané hodnoty je úzce spjat s vývojem těchto daní ve státním rozpočtu.

Tabulka 4.2 Vývoj daňových příjmů města v letech 2009 - 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Daň z příjmu FO	36.173	41.804	40.232	40.556	44.001
Daň z příjmu PO	33.656	32.853	33.078	33.332	37.703
Daň z přidané hodnoty	61.043	64.997	64.257	62.825	74.083
Daň z nemovitosti	6.528	8.012	7.863	16.077	16.389
Správní poplatky	7.481	6.653	6.756	6.091	7.382
Místní poplatky	12.803	10.486	12.007	19.756	26.785
Celkem	157.684	164.805	164.193	178.637	206.343

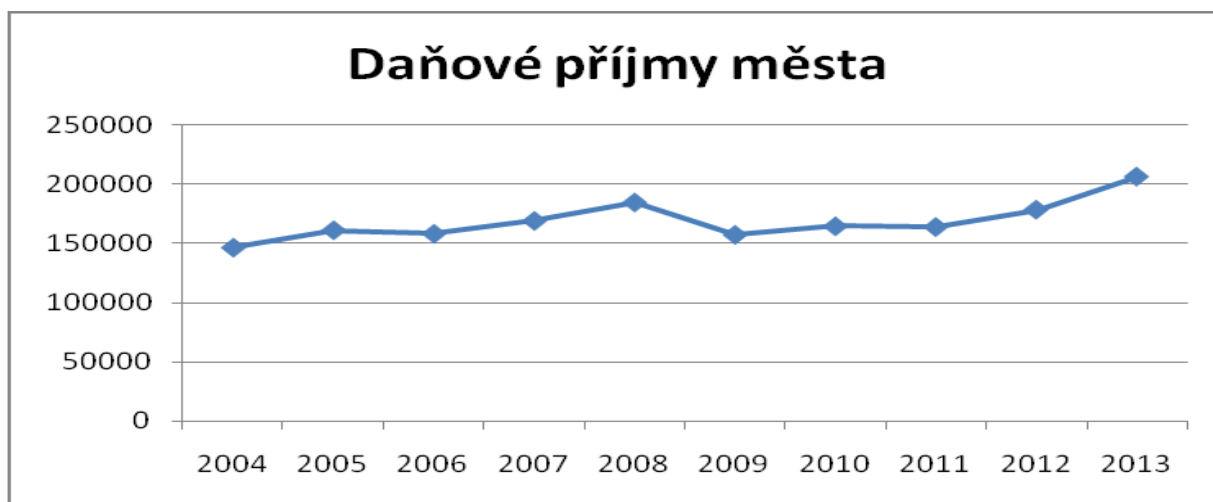
Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

V souladu se změnou zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů je od roku 2012 převáděn finančním úřadem do městského rozpočtu výtěžek z hazardu. Například v roce 2012 činilo inkaso této částky 8.786 tis. Kč.

¹¹⁹ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Závěrečné účty města 2009 – 2012 [online].* 2014

U místních poplatků je v letech 2012 i 2013 zřejmý nárůst, který byl způsoben úspěšným vymáháním dřívějších nedoplatků u poplatků za svoz odpadu a zvýšeným inkasem u poplatků z nájmu za hrobová místa z důvodu ukončení cyklu skupiny smluv, které jsou po 5 letech vždy obnovovány a zpoplatňovány platbou napřed ¹²⁰.

Graf 4.2 Daňové příjmy města z pohledu dlouhodobého vývoje v letech 2004 – 2013 v tis. Kč

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor 2013, vlastní zpracování

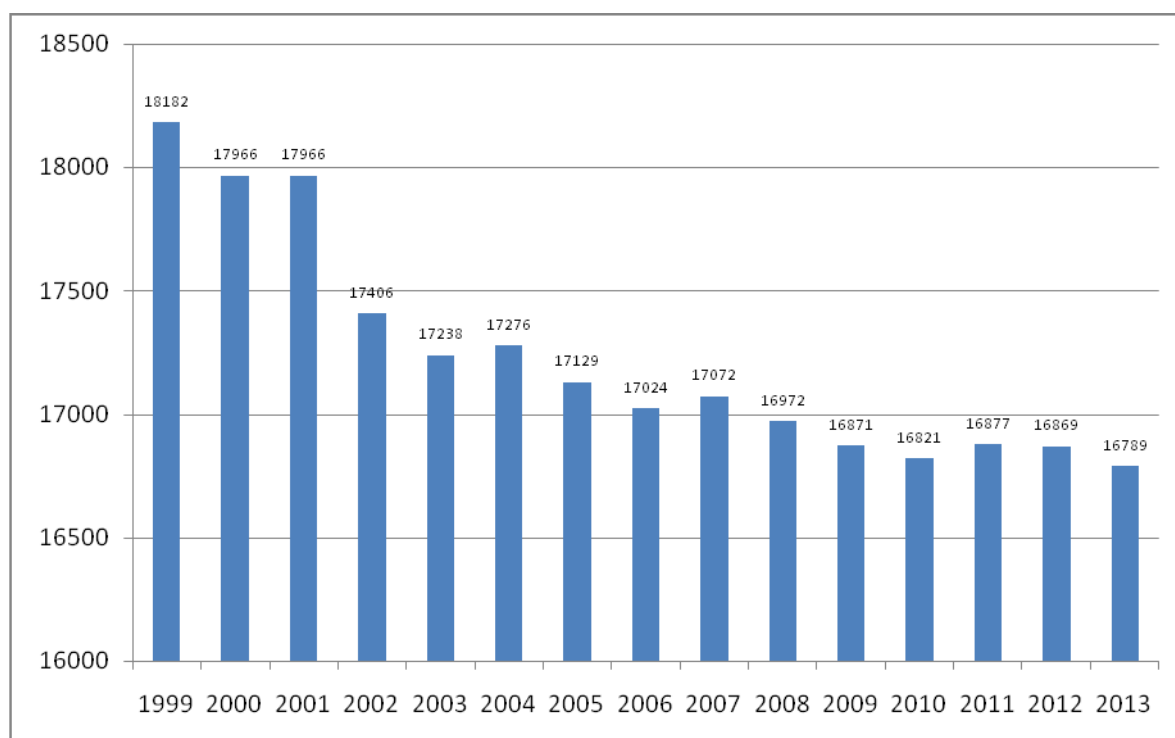
Na grafu je patrný propad daňových příjmů v roce 2009, který byl způsoben propadem příjmů ze sdílených daní (daňové příjmy bez místních a správních poplatků) vlivem ekonomické krize. Příjmy byly o 21.902 tis. Kč nižší než bylo rozpočtováno. V roce 2010 došlo k dalšímu propadu příjmů ze sdílených daní vlivem krize a proti rozpočtovaným příjmům byly skutečné o 5.167 tis. Kč nižší.

Dále počet obyvatel města, na kterém závisí většina, především daňových příjmů, ubývá. Za uplynulých 14 let ubylo ve městě 1.393 obyvatel. Klesající počet obyvatel má negativní vliv na vývoj daňových příjmů města. Přestože poslední sčítání lidu v roce 2011 naznačilo opačný trend a počet obyvatel města mírně stoupl ¹²¹, v roce 2013 došlo k poklesu počtu obyvatel města.

¹²⁰ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Závěrečné účty města 2009 – 2012 [online]*. 2014

¹²¹ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 - 2018 [online]*. 2014

Graf 4.3 Vývoj počtu obyvatel města v letech 1999 - 2013

Zdroj: ČSÚ, MFČR, vlastní zpracování

b) Nedaňové příjmy

Podíl nedaňových příjmů není v rozpočtech města nijak významný, přesto město může ovlivnit jejich výši a strukturu.

Jde zejména o příjmy z vlastní činnosti města, vybraných pokut, přijatých darů na provoz a úroků. Z tabulky 4.3 je zřejmé, že jsou tyto příjmy vcelku stabilní a jejich podíl v rozpočtu města osciluje kolem hodnoty 3 % z celkových příjmů.

Tabulka 4.3 Nedaňové příjmy města v letech 2009 - 2013 v %

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Nedaňové příjmy	2,27	2,79	3,43	3,14	2,29

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

c) Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy města jsou nestálé a kolísavé, z dlouhodobého hlediska klesají. Jedná se především o kapitálové dary. V roce 2010 se jednalo o dar na vybudování Jurkovičovy rozhledny v celkové výši 696 tis. Kč a v roce 2011 také a to ve výši 1.320 tis. Kč.

Tabulka 4.4 Kapitálové příjmy města v letech 2009 - 2013 v %

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Kapitálové příjmy	0,66	0,21	0,40	0,00	0,00

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

d) Přijaté transfery

Přijaté transfery zahrnují převod z hospodářské činnosti (třída 4131), provozní dotace (třída 41xx) a investiční dotace (třída 42xx), tedy investiční dotace z veřejných zdrojů různých úrovní (kraj, stát, EU).

- **Převod z hospodářské činnosti**

Od roku 2009 se město stalo plátcem daně z přidané hodnoty. Pro zajištění správného účtování byly pro všechny činnosti, jejichž příjmy vstupují do obratu pro hodnocení daně z přidané hodnoty účtovány jako hospodářská činnost. Účtuje se zde o výnosech a nákladech – o pronájmech bytů a nákladech spojených s jejich správou, pronájem ostatních nemovitostí, činnost televizního kabelového rozvodu s poskytováním internetu, prodej majetku a prodej zboží v informačním centru ¹²².

Tabulka 4.5 Převod z hospodářské činnosti města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Převod z hospodářské činnosti	32.714	9.784	7.728	9.291	4.916

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

¹²² Město Rožnov pod Radhoštěm: Závěrečné účty města 2009 – 2012 [online]. 2014

V roce 2009 tvořil převážnou část výnos z prodeje majetku, v dalších letech výnos z pronájmu bytů a z pronájmu lesních pozemků.

- **Provozní dotace**

Provozní dotace město přijímá na základě zákonem stanovených pravidel. Jsou v převážné většině určeny na výplatu sociálních dávek a na výkon státní správy. Ode dne 01.01.2012 již město po státní reorganizaci výplaty sociálních dávek nevyplácí tento finanční transfer. O částku těchto dávek je od tohoto data příjmová i výdajová stránka rozpočtu nižší (cca o částku ve výši 91 mil. Kč). Zároveň byl ukončen pracovní poměr zaměstnanců vyplácejících tyto dávky ¹²³. Po roce 2012 je proto zřejmý propad těchto příjmů, což je zřejmé z tabulky 4.6.

Tabulka 4.6 Provozní dotace města v % k celkovým příjmům v letech 2009 - 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Dotace provozní	37,24	42,02	39,92	14,73	12,92

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

- **Investiční dotace**

Jedná se o dotace ze státních fondů a investiční dotace od regionálních rad.

Tabulka 4.7 Investiční dotace města v % k celkovým příjmům v letech 2009 - 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Dotace investiční	6,97	2,79	4,26	7,58	1,30

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

V roce 2009 to byla například dotace na chodník Tylovice – Hážovice, na Cyklostezku a značení regionu; v roce 2010 na parkoviště Sokolská; v roce 2012 na Jurkovičovu rozhlednu, Informační centrum, autobusovou zastávku Ostravská, zateplení mateřské a základní školy a na vybudování Varovného systému města. Podrobněji znázorňuje veškeré investiční dotace Města Rožnov pod Radhoštěm v letech 2009 – 2013 příloha 3.

¹²³ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Závěrečné účty města 2009 – 2012 [online]*. 2014

4.2.2. Analýza výdajů

V této kapitole je zahrnut rozbor výdajových hodnot a specifikace nejnákladnějších oblastí.

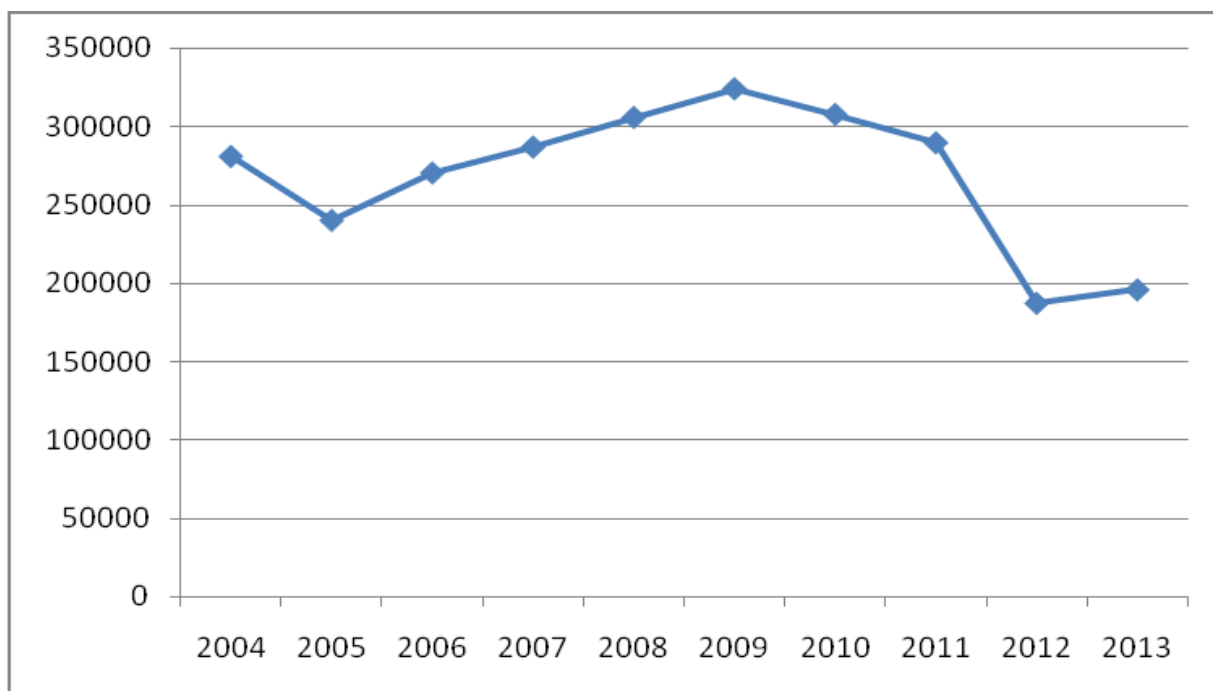
Tabulka 4.8 Vývoj výdajů města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Provozní výdaje	324.244	307.913	289.820	187.434	195.961
Kapitálové výdaje	86.493	24.853	33.571	45.071	29.147
Výdaje celkem	410.737	332.766	323.391	232.505	225.108

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

Ve výdajích převažovaly provozní výdaje a ty vykázaly do roku 2009 dynamický vývoj a od roku 2009 stagnovaly. V roce 2013 podíl provozních výdajů dosahoval 87 % všech výdajů, což může být pro město riskantní, v případě, že by tyto výdaje nesměřovaly do oprav majetku města. Od roku 2009 můžeme sledovat lepší přístup k financování a sklon města k úsporám.

Graf 4.4 Vývoj provozních výdajů města v letech 2004 – 2013 v tis. Kč

Zdroj: Závěrečné účty města v jednotlivých letech, MF ČR monitor, vlastní zpracování

a) Provozní (běžné) výdaje

Provozní výdaje zahrnují opakující se výdaje města a obchodních společností zřizovaných městem. Jsou to zejména výdaje na opravy, údržbu, služby a sociální péči. Město Rožnov pod Radhoštěm přispívá na činnost svým příspěvkovým organizacím, které založilo pro zajištění úkolů města v oblasti školství, kultury, požární ochrany, přičemž město je zřizovatelem příspěvkových organizací s právní subjektivitou – 5 mateřských školek, 5 základních škol, Hasičského sboru Města Rožnov pod Radhoštěm, T - Klubu kulturní agentury, Městské knihovny a Střediska volného času.

Tabulka 4.9 Vývoj provozních nákladů v letech 2009 - 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Provozní výdaje	324.244	307.913	289.820	187.434	195.961

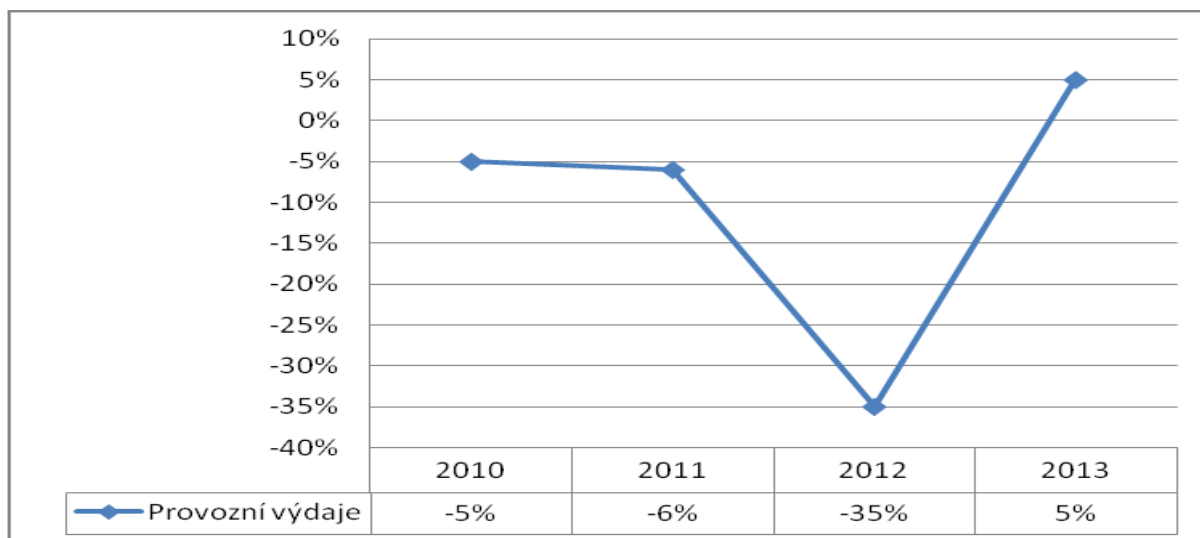
Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

Provozní výdaje vykazují ve sledovaném období klesající trend. Pokles vyvolala zejména reorganizace sociálních dávek, ale byl také kladen důraz na minimalizaci nákladů, což se projevilo nejen při nákupu materiálu, ale také personálními změnami na Městském úřadě Rožnov pod Radhoštěm. Celkově bylo na provozních výdajích ušetřeno v roce 2012 několik mil. Kč (konkrétně 102.386 tis. Kč oproti roku 2011). V provozních výdajích na rok 2013 je zahrnuta i tzv. daň za obec ve výši 2.000 tis. Kč, tvorba obecné rezervy v částce 2.500 tis. Kč a převod rezervy z roku 2012 ve výši 3.300 tis. Kč.

Nejvyšší příspěvek od města na provoz každoročně získává Hasičský záchranný sbor Rožnova pod Radhoštěm, T-klub kulturní agentura či Městská knihovna ¹²⁴.

¹²⁴ Město Rožnov pod Radhoštěm: Závěrečné účty města 2009 – 2012 [online]. 2014

Graf 4.5 Meziroční tempa růstu provozních nákladů v %

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření v letech 2009 – 2012, rozbor hospodaření 2013, vlastní výpočty a zpracování

b) Kapitálové (investiční) výdaje

Jedná se především o investice do infrastruktury, což je nejvýznamnější způsob zajištění dalšího rozvoje města a zlepšování podmínek života občanů.

Tabulka 4.10 Vývoj kapitálových výdajů v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Kapitálové výdaje	86.493	24.853	33.571	45.071	29.147

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009-2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

Kapitálovými výdaji jsou investiční výdaje na dané akce. Ve sledovaném období mají proměnlivý charakter. Nejnížší kapitálové výdaje vykazuje rok 2010, naopak nejvyšší kapitálové výdaje rok 2009. Na celkovém vývoji se největší částkou podílely tyto kapitálové výdaje:

2009 – Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy – cca 19 mil. Kč

Rekonstrukce školních jídelen – cca 17 mil. Kč

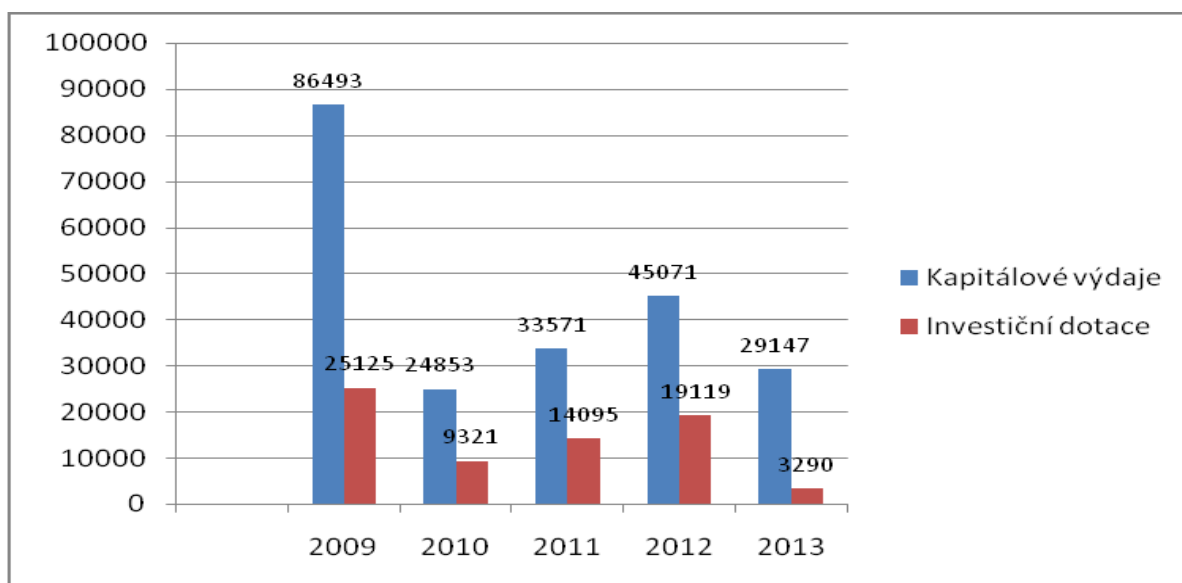
Chodník Hážovice – Tylovice (úsek 7) – cca 14 mil. Kč

2010 – Chodník Hážovice – Tylovice (úsek 2) – cca 6,5 mil. Kč

Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy – cca 5 mil. Kč

Mikroregion Vsetínsko – Čistá řeka Bečva I, II – cca 2,2 mil. Kč
 2011 – ZŠ Pod Skalkou zateplení – cca 12 mil. Kč
 Mikroregion Vsetínsko – cca 3,5 mil. Kč
 MŠ Horní Paseky – zateplení – cca 3 mil. Kč
 2012 – Jurkovičova rozhledna – cca 10,7 mil. Kč
 Vodojem Písečný – cca 5,8 mil. Kč
 Varovný systém města – 2,3 mil. Kč¹²⁵
 2013 - Čistá řeka Bečva II. – cca 4 mil. Kč
 Investiční dotace Krytý bazén – 3 mil. Kč atp.¹²⁶.

Graf 4.6 Kapitálové výdaje a investiční dotace v letech 2009 - 2013 v tis. Kč

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009 - 2012, rozbor hospodaření města 2013, vlastní zpracování

Mírný nárůst kapitálových výdajů v roce 2012 je ovlivněn zejména přijetím investičních dotací v částce 19.119 tis. Kč. Z vlastních zdrojů je krytí investic na úrovni cca 58 %. Významnou část investic tvoří akce z Fondu technické infrastruktury, který byl vytvořen po změně koeficientů daně z nemovitostí. Pro srovnání – v roce 2013 je výše kapitálových výdajů ve výši 29.147 tis. Kč, při dotacích 3.290 tis. Kč, tedy cca 89 % vlastních zdrojů.

¹²⁵ Město Rožnov pod Radhoštěm: Závěrečné účty města 2009 – 2012. MF ČR monitor. 2014[online].

¹²⁶ Ministerstvo financí ČR: *Monitor 2013*. 2014[online].

Poměr vlastní tvorby kapitálu na investiční potřeby města se zlepšuje. Investice by však měly spíše směřovat do reprodukce a údržby existujícího majetku ¹²⁷.

Pro finance měst je obecně vysoce riskantní budování nového majetku, který vyvolává tlak na výdaje a zejména potřebu financí na jeho obnovu. Zvýšená investiční aktivita se může postupně projevit zhoršením ekonomiky provozu, tedy zejména neúměrným růstem běžných výdajů a odpisů a v neschopnosti obnovovat vlastní majetek. Mnohá města si neuvědomují nebo si nechtějí uvědomit, kolik prostředků je třeba vytvářet na údržbu a obnovu svého majetku, přičemž platí, že čím více majetku město nebo obec má, tím více prostředků je třeba na jeho údržbu a obnovu (infrastruktury a nemovitostí). Města také často zapomínají na obnovu technologických celků a místo toho, aby města vytvářela odpovídající zdroje na odpisy, spravují pouze fondy na nezbytné opravy a řešení havárií a obnova a modernizace investičních celků je v pozadí ¹²⁸.

4.2.3. Saldo příjmů a výdajů a jeho financování

Klíčovým údajem pro sledování finančního zdraví obce nebo města je ukazatel provozního salda hospodaření, který znamená rozdíl mezi běžnými příjmy (včetně neinvestičních dotací) a běžnými výdaji. Do běžných příjmů obce patří všechny příjmy, kromě kapitálových (prodeje majetku obce) a investičních dotací. Do běžných výdajů patří všechny výdaje na provoz a údržbu obce, včetně obnovy majetku (neinvestiční), tedy všechny výdaje kromě investic.

Provozní saldo hospodaření znamená vlastní finance obce, které jí zbývají na „útratu“, tedy na investice, na obnovu majetku obce, na splátky dluhů, na úspory a tvorbu rezervy. Tento ukazatel sledují i banky při žádosti o úvěr a sledují ho i v průběhu čerpání a splácení úvěru. Banka sleduje zejména, zda je toto provozní saldo nebo také provozní přebytek dostatečný na pokrytí závazků města a zároveň, aby zbylo dostatek finančních prostředků na krytí dalších investičních projektů města. Seriózní banka neposkytne úvěr takovému městu, jehož provozní saldo by po úhradě všech závazků nebylo dostatečné pro další rozvoj města, jako je např. spolufinancování projektů s dotací. Banky zajímá hlavně, zda bude mít obec na splátky, ale už se nezajímá o stav majetku obce, pokud se jím obec nezaručí za úvěr ¹²⁹.

¹²⁷ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Závěrečné účty města 2009 – 2012 [online]*. 2014

¹²⁸ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 - 2018 [online]*. 2014

¹²⁹ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 - 2018 [online]*. 2014

Tabulka 4.11 Provozní saldo města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Běžné příjmy	332.694	324.486	315.268	232.968	249.767
Běžné výdaje	324.244	307.912	289.820	187.434	195.961
Provozní saldo	8.450	16.574	25.448	45.534	53.806

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009 - 2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

Město kvůli dluhům přistoupilo velice zodpovědně k nutnosti zlepšit provozní saldo a od roku 2009 došlo k posílení finančního potenciálu města. Dělo se tak úsporou provozních nákladů a zvýšením daně z nemovitosti. V roce 2011 zahájilo město konsolidaci dluhů. V roce 2012 již bylo dosaženo dobré provozní saldo a v roce 2013 nejlepší provozní saldo za poslední roky, neboť takto vysoké provozní saldo je již dobré (cca kolem 20 % běžných příjmů)¹³⁰. V roce 2013 dobré provozní saldo podpořil dopad nového rozpočtového určení daní, které se pozitivně projevilo v rozpočtech města. Obdobnou úroveň lze očekávat i v dalších letech.

Tabulka 4.12 Podíl provozního salda na běžných příjmech v letech 2009 – 2013 v %

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Podíl provozního salda na běžných příjmech	2,54	5,11	8,07	19,55	21,54

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009 - 2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

Naproti tomu stojí rozdíl mezi veškerými příjmy a veškerými výdaji uskutečněnými v daném rozpočtovém roce a tento rozdíl je nazýván saldo rozpočtového hospodaření. Provozní saldo rozpočtu je jiný údaj než saldo rozpočtového hospodaření.

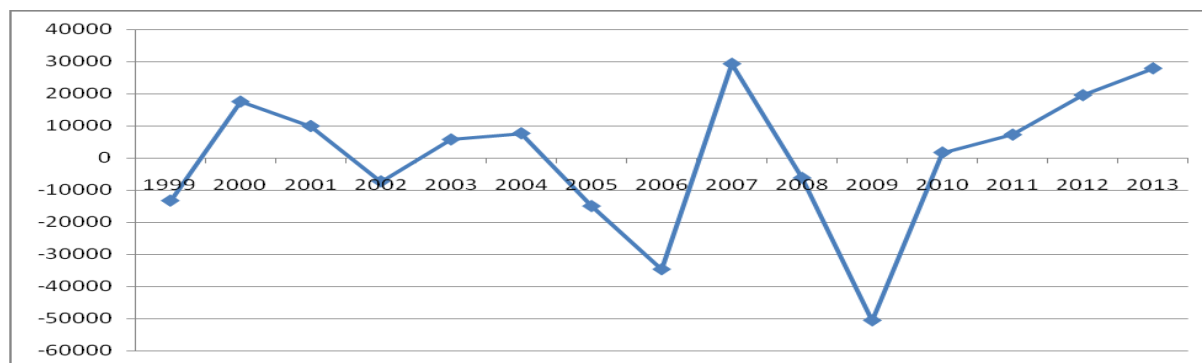
¹³⁰ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 - 2018 [online]*. 2014

Tabulka 4.13: Saldo rozpočtového hospodaření v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	157.684	164.805	164.193	178.637	206.343
Nedaňové příjmy	8.168	9.338	11.352	7.913	5.804
Kapitálové příjmy	2.366	695	1.320	1	0
Přijaté dotace	191.967	159.664	153.817	65.537	40.910
Příjmy celkem	360.185	334.502	330.682	252.088	253.057
Běžné výdaje	324.244	307.913	289.820	187.434	195.961
Kapitálové výdaje	86.493	24.853	33.571	45.071	29.147
Výdaje celkem	410.737	332.766	323.391	232.505	225.108
Saldo rozpočtového hospodaření	-50.552	1.736	7.291	19.583	27.949

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009 - 2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

Existuje-li deficitní rozpočet, může být pokryt z úspor z předchozích let, z úvěru nebo dotací. Záporné provozní saldo nastává v situaci, kdy město nemá dostatek příjmů na úhradu běžných výdajů, což se v případě Rožnova pod Radhoštěm již od roku 2010 nestalo. Vysoké kladné saldo v roce 2013 je způsobeno především snížením provozních nákladů města, zvýšením inkasem daně, načerpáním plánované rezervy, nečerpanými investicemi a zvýšením inkasa z hazardu.

Graf 4.7 Vývoj salda rozpočtového hospodaření v letech 1999 - 2013 v tis. Kč

Zdroj: MFČR, vlastní zpracování

Rozpočty města však byly **z dlouhodobého hlediska** deficitní, s velmi dobrými výsledky od roku 2011. Deficitní tlaky vyvolaly zejména investice a dotace, ale také běžné výdaje na opravy a spoluúčast k investičním dotacím ¹³¹.

4.2.4. Financující operace

Finanční kondici města ohrožovaly především dluhy a jejich splátky. Následující tabulka 4.14 zobrazuje financující operace v jednotlivých letech. Položka financování se uvádí s opačným znaménkem než saldo rozpočtu. Financující operace vypovídají o způsobu naložení se saldem rozpočtu. Je-li saldo rozpočtu kladné, položka financování tedy záporná, je rozpočet přebytkový; je-li saldo rozpočtu záporné, položka financování kladná, rozpočet je deficitní ¹³².

Tabulka 4.14 Financující operace v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Změna stavu na bank. úč. - 8111x	13.137	5.547	-950	-25.641	-20.372
Dlouhodobě přijaté úvěry - 8123	67.003	29.356	98.844	9.799	0
Uhrazené splátky úvěrů - 8124	-29.401	-36.827	-105.183	-3.721	-7.592
Operace peněžních účtů - 8901	-187	188	-2	-20	15
Financování celkem	50.552	-1.736	-7.291	-19.583	-27.949

Zdroj: Zprávy o výsledku hospodaření města v letech 2009 - 2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování

V průběhu účetního roku 2012 byl průběžně čerpán a splácen kontokorentní úvěr u České spořitelny, a.s. Tato úvěrová smlouva byla ke dni 19.06.2012 ukončena a následně byla uzavřena nová úvěrová smlouva na kontokorentní úvěrový rámec ve výši 10 mil. Kč s Komerční bankou a.s. Tento nový kontokorent nebyl ke dni 31.12.2012 čerpán a vzhledem ke zlepšení finanční situace města v roce 2013 nebyl čerpán ani v tomto roce ¹³³. V průběhu roku 2013 došlo k zajištění úrokového rizika formou úrokového SWAPu, kdy došlo k zafixování pevné části úroku na hodnotu 1,03 % p.a.

¹³¹ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 - 2018 [online]*. 2014

¹³² Město Rožnov pod Radhoštěm: *Závěrečné účty města 2009 - 2012 [online]*. 2014

¹³³ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Závěrečné účty města 2009 - 2012 [online]*. 2014

V roce 2013 došlo ke stabilizaci a dalšímu zlepšení finanční stability města. Na toto měla vliv změna zákona o rozpočtovém určení daní, změna v oblasti rozdělení výnosu z hazardu, vytvoření a navyšování finanční rezervy města a zajištění města proti růstu úrokových sazeb formou úrokového SWAPu. Souběžně s tlakem na kontrolu provozních nákladů města skončilo hospodaření města s velmi dobrým kladným saldem zůstatku na běžném účtu.

4.2.5. Hospodaření organizací města

a) Příspěvkové organizace města

Pro zajištění úkolů města v oblasti školství, kultury, požární ochrany jsou zřízeny příspěvkové organizace města, které hospodaří samostatně a město jim ze svého rozpočtu přispívá na provoz a investice. Úkolem příspěvkových organizací je plnit jim uložené úkoly a nakládat hospodárně s veřejnými prostředky. Město Rožnov pod Radhoštěm má 14 příspěvkových organizací s právní subjektivitou.

Tabulka 4.15 Příspěvky města (PM) a hospodářský výsledek (HV) příspěvkových organizací města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Příspěvková organizace města	PM 2009	HV 2009	PM 2010	HV 2010	PM 2011	HV 2011	PM 2012	HV 2012	PM 2013	HV 2013
ZŠ Pod Skalkou	7.554	88	7.362	74	1.439	65	4.339	68	3.864	64
ZŠ Videčská	4.055	41	3.950	58	1.000	89	3.017	89	3.242	63
ZŠ 5. května	4.542	46	4.050	42	996	33	3.010	113	3.238	124
ZŠ Koryčanské Paseky	1.163	24	1.100	46	333	73	0	66	431	46
ZŠ Záhumení	1.134	49	1.100	65	293	60	0	44	1.021	37
MŠ 1. máje	2.700	15	2.550	14	765	13	2.296	27	2.300	21
MŠ Koryčanské Paseky	1.010	0	890	0	216	0	649	0	1.002	0
MŠ Radost	765	9	760	2	211	0	632	0	1.022	0
MŠ Na Zahradách	1.317	45	1.260	0	282	0	935	7	1.039	0
MŠ 5. května 1527	680	1	670	36	187	4	560	0	570	0
Hasičský sbor města	6.170	44	7.045	40	2.314	38	5.840	22	7.429	38
Městská kulturní agentura	5.320	248	5.045	21	1.667	5	5.050	0	5.127	0
Městská knihovna	5.220	46	4.922	0	1.607	0	4.820	53	5.033	83
Středisko volného času	891	70	860	6	310	96	1.010	46	1.017	136

Zdroj: Závěrečné účty města v jednotlivých letech, výroční zpráva 2013, vlastní zpracování

Příspěvek na provoz je podstatným příjmem na činnost příspěvkových organizací. Dalšími výnosy jsou výnosy z vlastní hospodářské činnosti a u školních příspěvkových organizací účelové dotace ze státního rozpočtu na úhradu mzdových nákladů.

Z tabulky 4.15 je zřejmé, že všechny příspěvkové organizace města hospodařily ve sledovaném období s kladným, popř. nulovým hospodářským výsledkem, v souladu s platnými předpisy a pokyny zřizovatele, který jejich činnost průběžně kontroluje a metodicky řídí.

K 1.1.2010 byly zřízeným příspěvkovým organizacím svěřeny nemovitosti, které využívají ke své činnosti. Tyto převzaly majetek do účetnictví a začaly ho odepisovat, přičemž významné investice jsou financovány městským rozpočtem. Vykazované výsledky ve sledovaném období odpovídají reálné skutečnosti a možnostem. Dále organizace aktivně získávají účelové dotace a dary.

V návaznosti na soudní spor se společností Immobilien Pirker Reality, s.r.o. jsou 2 příspěvkové organizace z právního hlediska v budovách cizího vlastníka. Jedná se o ZŠ Záhumení a MŠ Koryčanské Paseky. Konkrétně jde o budovy s čísly popisnými 1180 a 1444. Město ve věci těchto budov podalo dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě k Nejvyššímu soudu České republiky a souběžně podalo žalobu o určení vlastnictví k těmto budovám. Rozhodnutí by mohlo hodně zasáhnout do financí města a to ať už pozitivně či negativně. Prozatím však v této věci nebylo rozhodnuto.

b) Obchodní společnosti města

Město Rožnov pod Radhoštěm je zakladatelem a 100 % společníkem 3 obchodních společností s ručením omezeným. Ty hospodaří samostatně a s vlastním majetkem. Funkci valné hromady v těchto společnostech vykonává Rada města Rožnov pod Radhoštěm.

Tabulka 4.16 Dotace (D) a hospodářský výsledek (HV) obchodních společností města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Název obchodní společnosti	D 2009	HV 2009	D 2010	HV 2010	D 2011	HV 2011	D 2012	HV 2012	D 2013	HV 2013
Krytý bazén s.r.o.	4.020	204	5.400	-740	5.400	-1.156	4.880	-662	4.087	-670
Komerční domy s.r.o.	1.2978	-1.333	10.504	-779	7.516	109	7.574	642	3.426	346
Městské lesy s.r.o.	0	224	0	195	0	697	0	675	0	61

Zdroj: Závěrečné účty města v jednotlivých letech, výroční zpráva 2013, vlastní zpracování

Město Rožnov pod Radhoštěm vlastní ještě 25 % obchodní podíl v TV Beskyd s.r.o., Valašské Meziříčí.

Tabulka 4.17 Hospodářský výsledek TV Beskyd s.r.o. v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Organizace	HV 2009	HV 2010	HV 2011	HV 2012	HV 2013
TV Beskyd s.r.o.	149	-74	-314	-543	*

*Zdroj: Závěrečné účty v jednotlivých letech, vlastní zpracování, *údaj nebyl v době zpracování k dispozici*

4.2.6. Hospodářská činnost města, další majetek a závazky města

Činnosti nesouvisející s veřejnoprávními funkcemi města jsou zahrnuty a účtovány jako hospodářská činnost a na rozpočet města jsou napojena zapojením hospodářského výsledku do rozpočtu. Účtuje se zde o pronájmu nemovitostí a pozemků, poskytování parkovacích služeb, pronájmu vodohospodářského majetku, prodeji dlouhodobého majetku, provozu televizního kabelového rozvodu, poskytování připojení k internetu, provoz Jurkovičovy rozhledny a informačního centra. Celkové výnosy ekonomické činnosti za rok 2013 činily 22.314 tis. Kč při nákladech 11.101 tis. Kč.

Město Rožnov pod Radhoštěm vlastní lesní pozemky na ploše o rozloze 9.749 tis. m². Jejich přepočtená hodnota činí 555.693 tis. Kč.

V roce 2012 přijalo Město Rožnov pod Radhoštěm ručitelský závazek k úvěru společnosti Komerční domy s.r.o. od Komerční banky v celkové výši 19.848 tis. Kč splatný v roce 2023. Stav dluhu k 31.12.2012 činil 18.985 tis. Kč, přičemž je úvěr společností řádně splácen.

Dne 24.06.2013 poskytlo město nový ručitelský závazek ze úvěr Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko do výše 35,3 mil. Kč. Toto zajištění vyplývá z rámcové dohody projektu Čistá řeka Bečva II. K 31.12.2013 byl dle sdělení bankovního ústavu úvěr řádně splácen¹³⁴.

Město Rožnov pod Radhoštěm vede soudní spor s firmou Immobilien Pirker Reality, s.r.o., o určení vlastnictví majetku převedenému městu na základě privatizace bývalého podniku Tesla Rožnov s.p.. Konečný výsledek tohoto soudního sporu může mít významný dopad na hospodaření města Rožnov pod Radhoštěm.

4.3. ANALÝZA ZADLUŽENÍ

Zadluženost obcí je v současné době velmi diskutovaným problémem. Tak jako i jiná města v České republice, tak i město Rožnov pod Radhoštěm se potýká s problémem zadlužení. Tato část práce řeší, jak je město Rožnov pod Radhoštěm zadlužené a dále se zabývá vývojem zadluženosti města ve sledovaném pětiletém období (2009 – 2013). Závazky města v jednotlivých letech znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 4.18 Závazky města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Závazky města	2009	2010	2011	2012	2013
Dlouhodobé úvěry	112.844	105.373	99.035	105.113	97.521
Ostatní dlouhodobé závazky	1.725	6.156	4.628	3.697	1.613
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	0	0	0	5.962	3.134
Celkem	114.569	111.529	103.663	114.773	102.268

Zdroj: MF ČR monitor, vlastní zpracování a úprava

Z tabulky 4.18 je zřejmé, že dlouhodobé úvěry města tvoří největší část závazků města, proto jsou zejména tyto v práci podrobně analyzovány.

Město Rožnov pod Radhoštěm nebylo vždy schopno hospodařit se svými vlastními prostředky. Město se zadlužuje zejména prostřednictvím úvěrů, kterými financuje výhradně větší investiční akce, které se ani jinak v podmínkách města financovat nedají. K nutnosti

¹³⁴ Město Rožnov pod Radhoštěm. *Výroční zpráva finančního odboru za rok 2013 [online].* 2014

získávání úvěrů přispívá i fakt, že systém dotací z Evropské unie je založen na tzv. zpětném financování, což má za následek nutnost zajistit finanční prostředky na financování plánovaných akcí.

Tabulka 4.19 Aktuální struktura dlouhodobých úvěrů města k 31.12.2013

Banka, účel	Rok sjednání	Stav dluhů v tis. Kč	Splatnost
ČMRZB - dlouhodobý investiční úvěr	2007	1.886	2021
ČSOB – optim.úvěrového portfolia	2011	95.635	2026
KB – kontokorent	2012	0	---
Celkem	---	97.521	---

Zdroj: Závěrečné účty města v letech 2009 – 2012, MF ČR monitor, vlastní zpracování, ČSOB Československá obchodní banka, KB Komerční banka, ČMRZB Českomoravská záruční a rozvojová banka

K 31.12.2013 město evidovalo úvěr u ČSOB v částce 95.635 tis. Kč se splatností do 31.12.2026. Tento úvěr se začal splácet od roku 2013, úroková sazba je vázána na 3 M PRIBOR + 0,54 % p.a.. S účinností ode dne 30.06.2013 byla část jistiny úvěru ve výši 70 mil. Kč zajištěna úrokovým swapem ve výši 1,035% p.a. Tento úvěr byl městem použit na optimalizaci úvěrového portfolia. Část jeho rámce (celková výše rámce byla sjednána na 103 mil. Kč) ve výši 78 mil. Kč byl použit na splacení stávajících úvěrů u:

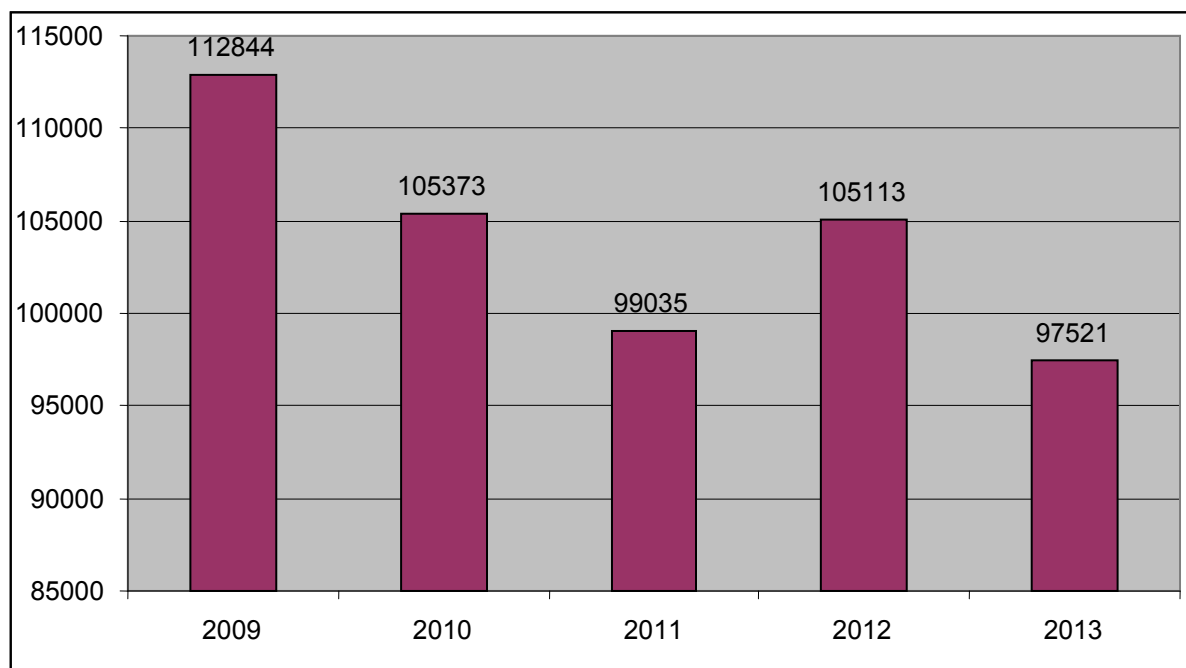
- České spořitelny, a.s. (úvěr sjednán k zastřešení základní školy, vybudování chodníku Hážovice – Tylovice),
- Komerční banky, a.s. (úvěr sjednán na investice v roce 2009, rekonstrukci domu č.p. 1059 (ve vlastnictví města), vybudování domu na půli cesty, investice v roce 2007, vybudování chodníku Hážovice – Tylovice aj.).

Tento úvěr je zajištěn budoucími příjmy Města Rožnov pod Radhoštěm, čili rozpočtem města.

Druhým úvěrem je dlouhodobý úvěr u Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. se zůstatkem 1.886 tis. Kč. Tento úvěr je bezúročný a splatný 30.11.2021. Tento úvěr byl městem použit na vybudování vodovodu HP I. v roce 2007.

K 31.12.2013 byla platná úvěrová smlouva s Komerční bankou, a.s. na kontokorentní úvěr ve výši 10 mil. Kč. Tento kontokorentní úvěr se váže k běžnému účtu města a umožňuje minusové čerpání. K 31.12.2013 nebyl čerpán. Úvěr je sjednán na dobu neurčitou.

Graf 4.8 Dlouhodobé úvěry města v letech 2009 -2013 v tis. Kč

Zdroj: Závěrečné účty města 2009 – 2012, MF ČR monitor 2013, vlastní zpracování

4.3.1. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)

Výše dluhů obcí se podílí na celkovém zadlužení státu. Ve většině zemí Evropské unie je zadluženost obcí regulována, v České republice je pouze Ministerstvem financí sledována, komentována a hodnocena monitoringem resp. soustavou informativních a monitorujících ukazatelů a o výsledcích monitoringu je informována vláda ČR.

Na základě nelegislativního opatření vlády č. 1385/2008 je ministerstvem financí prováděn monitoring hospodaření obcí pomocí šestnácti informativních a dvou monitorujících ukazatelů. Cílem je vést obce k větší obezřetnosti při hospodaření se svěřenými prostředky ¹³⁵.

¹³⁵ Ministerstvo financí České republiky: *Monitoring hospodaření obcí – SIMU [online]*. 2014.

a) Informativní ukazatele

Tabulka 4.20 Informativní ukazatele města v letech 2009 – 2013

Informativní ukazatele	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel	16.871	16.821	16.877	16.869	16.789
Příjem celkem (po konsol.) v tis. Kč	360.185	334.502	330.682	252.088	253.057
Úroky v tis. Kč	2.701	3.329	3.387	1.699	1.030
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků. v tis. Kč	29.402	36.827	110.672	8.825	7.592
Dluhová služba celkem v tis. Kč	32.103	40.156	114.059	10.524	8.622
Ukazatel dluhové služby (v %)	8,91	12,00	34,49	4,17	3,41
Aktiva celkem v tis. Kč	1.468.345	1.165.062	942.427	961.536	974.467
Cizí zdroje v tis. Kč	137.063	138.028	136.744	147.104	125.276
Stav na bankovních účtech celkem v tis. Kč	1.208	1.146	1.790	22.684	43.857
Úvěry a komunální dluhopisy v tis. Kč	112.844	110.863	104.139	105.113	97.521
PNFV a OD v tis. Kč	0	0	0	0	0
Zadluženost celkem v tis. Kč	112.844	110.863	104.139	105.113	97.521
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	82,33	80,32	76,16	71,45	77,84
Cizí zdroje na 1 obyvatele v tis. Kč	8,12	8,21	8,10	8,72	7,46
Oběžná aktiva v tis. Kč	13.543	13.000	18.837	50.886	68.426
Krátkodobé závazky v tis. Kč	22.495	26.499	33.082	32.331	23.008

Zdroj: ARISweb 2009, MF ČR Monitor2010 - 2013, vlastní zpracování a úpravy, PNFV přijaté návratné finanční výpomoci, OD ostatní dluhy

Je zřejmé, že město se snaží svou zadluženost snižovat, výše závazků je města je však nezanedbatelná.

b) Monitorující ukazatele

13) Ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům

Jedná se o první ze dvou monitorujících ukazatelů. Za rizikové jsou považovány obce, jejichž podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům je vyšší než 25 %.

Jak je zřejmé z tabulky 4.21 v případě města Rožnov pod Radhoštěm nabývá tento ukazatel nejvyšší hodnoty v roce 2012 (15,30 %), která je od rizikové hranice 25 % dostatečně vzdálena, v následujícím roce ukazatel klesá.

Tabulka 4.21 Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v letech 2009 – 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Cizí zdroje v tis. Kč	137.063	138.028	136.744	147.104	125.276
Celková aktiva v tis. Kč	1.468.345	1.165.062	942.427	961.536	974.467
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v %	9,33	11,85	14,51	15,30	12,86

Zdroj: ARISweb 2009, MF ČR Monitor 2010 - 2013, vlastní zpracování a úpravy

18) Ukazatel celkové (běžné) likvidity

Druhý z monitorujících ukazatelů hospodaření obce. Za rizikové jsou považovány obce, jejichž ukazatel náleží do intervalu <0;1>.

Tabulka 4.22 Ukazatel celkové likvidity v letech 2009 – 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Oběžná aktiva (v tis. Kč)	13.543	13.000	18.837	50.886	68.426
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	22.495	26.499	33.082	32.331	23.008
Celková likvidita	0,60	0,49	0,57	1,57	2,97

Zdroj: ARISweb 2009, MF ČR Monitor 2010 - 2013, vlastní zpracování a úpravy

Ve třech sledovaných obdobích se ukazatel celkové likvidity dostal do rizikového intervalu (2009, 2010, 2011). V roce 2012 a 2013 již ukazatel celkové likvidity pro město Rožnov pod Radhoštěm vychází příznivě, tedy dostal se nad interval $<0;1>$.

4.3.2. Další ukazatele zadluženosti

Pro hodnocení finanční situace města existuje řada dalších ukazatelů a jejich soustav. Před zavedením monitoringu hospodaření obcí k tomuto účelu používalo Ministerstvo financí ukazatel dluhové služby (v letech 2004 – 2008), ale těchto ukazatelů, na jejichž základě můžeme zadluženost obcí hodnotit, ale i srovnávat mezi jednotlivými obcemi, je více. Pro tuto diplomovou práci byly vybrány pro zhodnocení zadluženosti města Rožnov pod Radhoštěm tyto ukazatele:

1. Ukazatel zadluženosti na obyvatele
2. Ukazatel změny zadluženosti obce v čase
3. Ukazatel dluhové služby
4. Ukazatel platební schopnosti
5. Ukazatel okamžité likvidity

a) Ukazatel zadluženosti na obyvatele

Jedná se o přepočet dluhu obce na jednoho obyvatele, resp. kolik dluží jeden občan dané obce.

Tabulka 4.23 Ukazatel zadluženosti města Rožnov pod Radhoštěm města v letech 2009 - 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Dluh (v tis. Kč)	114.569	111.529	103.663	114.773	102.268
Počet obyvatel	16.871	16.821	16.877	16.869	16.789
Ukazatel zadluženosti na obyvatele v Kč	6.791	6.630	6.142	6.804	6.091

Zdroj, MF ČR monitor 2013, vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší dluh na obyvatele byl v roce 2012 a to ve výši 6.804 Kč na obyvatele, což bylo způsobeno přijetím nového úvěru určeného k optimalizaci úvěrového

portfolia. Nejlepší zadluženost na obyvatele ve sledovaném období vykazuje rok 2013 a proti roku 2012 klesla zadluženost na obyvatele o 10,5 %.

Tabulka 4.24 Srovnání zadluženosti na obyvatele mezi obcemi s podobným počtem obyvatel k 31.12.2012

Název obce	Počet obyvatel	Zadluženost celkem v tis. Kč	Zadluženost na obyvatele v Kč
Rožnov pod Radhoštěm	16.869	114.773	6.804
Jičín	16.576	83.887	5.061
Svitavy	17.038	140.297	8.234

Zdroj: Údaje ČSÚ o počtu obyvatel a údaje z ÚFISu, vlastní zpracování (údaje k 31.12.2012)

Na základě tohoto ukazatele lze dobře srovnávat stejně velká města nebo porovnávat dluh na obyvatele v jednotlivých letech. Z tabulky 4.24 je zřejmé, že počet obyvatel srovnávaných měst je obdobný, avšak celkový dluh je rozdílný, tudíž i dluh na obyvatele se liší. Nedostatkem tohoto ukazatele je, že tento nevypovídá nic o struktuře dluhu obce a schopnosti obce dluh splácet ¹³⁶.

Tabulka 4.25 Zadluženost na obyvatele ČR k 31.12.2012

Stát	Počet obyvatel v mil.	Zadluženost celkem v mld. Kč	Zadluženost na obyvatele v Kč
ČR	10,51	90	8.563

Zdroj: Údaje ČSÚ o počtu obyvatel, MF ČR, vlastní zpracování (údaje k 31.12.2012)

Při srovnání se zadlužeností na jednoho obyvatele ČR je zřejmé z tabulky 4.25, že je tato vyšší než zadluženost jednoho obyvatele Rožnova pod Radhoštěm.

b) Ukazatel změny zadluženosti obce v čase

Při hodnocení přístupu obce k jejímu dluhu je důležité se zaměřit i na změny v jednotlivých obdobích. Porovnání prostřednictvím financování nám dává možnost sledovat

¹³⁶ Peková, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 2011. s. 504

pro změnu zadluženosti současnou velikost dluhu, nově přijaté závazky v daném období a velikost splátek současného dluhu. Vypočítaná hodnota říká, o kolik % se změnil dluh obce ve sledovaném období. Záporné hodnoty znamenají, že obec dluh snižuje, naopak kladné hodnoty, že obci dluh narostl o vypočítanou hodnotu.

Tabulka 4.26 Ukazatel změny zadluženosti v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Nové dluhopisy a úvěry	67.004	34.846	103.948	9.800	0
Uhrazené splátky	-29.402	-36.827	-110.672	-8.825	-7.592
Dluh celkem	114.569	111.529	103.663	114.773	102.268
Změna zadluženosti (v %)	x	-1,78	-6,49	0,85	-7,42

Zdroj: ARISweb 2009, MF ČR Monitor 2010 - 2013, vlastní zpracování a úpravy

Ke zvýšení zadluženosti došlo v roce 2012, kdy byla městem přijata půjčka k optimalizaci úvěrového portfolia. Pozitivní hodnoty jsou v případě města Rožnov pod Radhoštěm vykazovány v letech 2010, 2011 a 2013, kdy je dluh města postupně snižován.

c) Ukazatel dluhové služby

V roce 2004 bylo vládou ČR přijato nelegislativní opatření – usnesení č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. Opatření mělo eliminovat rizikovou zadluženost a motivovat příslušná zastupitelstva k přijetí opatření. Ukazatel byl používán před zavedením monitoringu obcí. Nevýhodou tohoto ukazatele bylo, že nehodnotil zadluženost obcí, spíše vyjadřoval, jaký podíl běžných příjmů musí obec použít na splácení svých dluhů a kolik prostředků obci zůstane na provoz.

Dluhová služba znamená souhrn všech závazků města vyplývajících ze zadlužení (splátky úvěrů, placené úroky, splátky leasingu). Ukazatel dluhové služby poměřuje schopnost města uhradit dluhovou službu z dluhové základny (příjmy daňové, nedaňové a přijaté dotace).

Podle metodiky Ministerstva financí se tento ukazatel používal k posuzování zadluženosti obcí v letech 2004 – 2008, přičemž kritická hranice tohoto ukazatele byla stanovena na úrovni 30%. Byla-li tato hranice obcí překročena, upozornilo ministerstvo obec a musela být

sjednána náprava. Ukazatel sice zachycuje důležité položky, avšak udává informaci vytrženou z kontextu a monitoring hospodaření obcí ve své podobě umožňuje vytvořit ucelenější obraz o hospodaření obce¹³⁷.

Vývoj ukazatele dluhové služby je uveden v tabulce 4.27, přičemž výpočet ukazatelů je proveden dle přílohy 2.

Tabulka 4.27 Vývoj ukazatele dluhové služby v letech 2009 – 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
dluh. základna v tis. Kč	198.187	206.423	202.519	213.059	236.259
dluhová služba v tis. Kč	29.402	36.827	110.672	3.721	8.622
uk. dluh. služby v %	14,84	17,84	54,65	1,75	3,65

Zdroj: rozpočtový výhled města, MF ČR monitor, vlastní zpracování

V roce 2011 dosáhl ukazatel dluhové služby výše 54,65 %, v roce 2012 klesl na 1,75 %, což je nejmenší hodnota ve sledovaném období. Město tedy dosáhlo v roce 2011 kritické hranice tohoto ukazatele (hranice na úrovni 30 %), dokonce se dostalo na hodnotu daleko vyšší (54,65 %). Tento ukazatel se však omezuje pouze na položky rozpočtové skladby, tedy na peněžní příjmy a výdaje a ne na závazky. Velkou nevýhodou je, že případná předčasná splátka negativně ovlivňuje hodnotu tohoto ukazatele. V případě města Rožnov pod Radhoštěm tento výpočet ovlivňuje restrukturalizace poskytnutých úvěrů, kdy novým úvěrem ve výši 103 mil. Kč bylo jednorázově splaceno 78 mil. Kč, tedy „očištěním úvěru“ ve výši 30.972 tis. Kč se tento ukazatel dluhové služby ve výši 54,65 % sníží o 15,29 % a po odečtení by se ukazatel dostal pod 30 % hranici. Tato skutečnost byla ministerstvem financí při hodnocení brána v úvahu.

¹³⁷ Ministerstvo financí ČR: *Zadluženost územních samosprávných celků v roce 2008 [online]*. 2014

Graf 4.9 Ukazatel dluhové služby v letech 2003 – 2013 v %

Zdroj: Závěrečné účty města 2003 – 2012, MF ČR Monitor 2013, vlastní zpracování

Graf 4.9 znázorňuje mimo jiné negativní ovlivnění ukazatele dluhové služby jednorázovou splátkou úvěru.

d) Ukazatel platební schopnosti

Ukazatel vyjadřuje, za kolik let může obec splatit svoje závazky, přičemž hodnoty nižší než jedna jsou považovány za dobré, hodnoty vyšší než pět naopak za rizikové. Ukazatel se vypočítá jako podíl nesplacených závazků k saldu běžného rozpočtu ¹³⁸.

Tabulka 4.28 Ukazatel platební schopnosti v letech 2009 – 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Nesplacené závazky v tis. Kč	137.063	138.028	136.744	147.104	125.276
Saldo běžného rozp. v tis. Kč	8.450	16.574	25.448	45.534	53.806
Platební schopnost v letech	16,22	8,33	5,37	3,23	2,33

Zdroj: MF ČR monitor, vlastní zpracování

¹³⁸ Peková, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 2011. s. 499

Platební schopnost je schopnost obce splácet své závazky. Pomocí tohoto ukazatele je zjišťováno, jak dlouho, resp. kolik let by obci trvalo splatit svůj dluh prostřednictvím přebytku běžného rozpočtu. Použití tohoto ukazatele je vhodné pro prostorové srovnání mezi obcemi stejné velikosti. Ve městě Rožnov pod Radhoštěm byl ukazatel platební schopnosti na nejhorší úrovni v roce 2009, přičemž i roky 2010 a 2011 můžeme považovat za rizikové. V následujících letech 2012 a 2013 ukazatel říká, že by město mohlo své závazky splatit za 3 resp. 2 roky.

e) Ukazatel okamžité likvidity

Tento ukazatel zahrnuje pouze krátkodobý finanční majetek (na rozdíl od ukazatele celkové likvidity) a je pro hodnocení obcí přísnější než ukazatel celkové likvidity. V nejlepším případě by měl být tento ukazatel vyšší než jedna, což znamená, že je obec schopna splatit své závazky okamžitě ¹³⁹.

Tabulka 4.29 Ukazatel okamžité likvidity v letech 2009 – 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Krátkodobý finanční majetek v tis. Kč	1.677	1.430	2.080	22.985	44.152
Krátkodobé závazky v tis. Kč	22.495	26.499	33.082	32.331	23.008
Okamžitá likvidita	0,07	0,05	0,06	0,71	1,92

Zdroj: MF ČR monitor, vlastní zpracování

Jak je z tabulky 4.29 zřejmé, město Rožnov pod Radhoštěm by, na rozdíl od předchozích let, v roce 2013 bylo schopno okamžitě uhradit své závazky.

¹³⁹ OTRUSINOVÁ, Milana. Finanční hospodaření municipálních jednotek: po novele zákona o účetnictví. 2011. s. 105

5. DOPAD ZADLUŽENOSTI NA DLOUHODOBÝ VÝVOJ HOSPODAŘENÍ MĚSTA

Hlavním cílem této kapitoly je zhodnocení dopadu zadluženosti na dlouhodobý vývoj hospodaření města Rožnov pod Radhoštěm a ověření hypotézy, zda bude město skutečně v dalších letech nadměrně zadluženo.

Město Rožnov pod Radhoštěm v letech 2009 – 2013 hospodařilo podle schválených rozpočtů, přičemž měsíčně byl vždy zpracováván přehled o plnění rozpočtu. **Daňové příjmy** města jsou poměrně vyrovnané s občasnými meziročními výkyvy a město tyto příjmy nemůže nijak výrazně ovlivnit. V daňových příjmech roku 2013 je zohledněn nárůst daňových příjmů díky novému rozpočtovému určení daní. To se pozitivně projevuje na podílu na výnosu daně z přidané hodnoty, na výnosu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a podílu na výnosu daně z příjmu právnických osob. Tím, že město zvýšilo od roku 2012 daň z nemovitosti, projevilo se také toto zvýšení v daňových příjmech města. Také příjem z místních poplatků je od roku 2012 vyšší. **Nedaňové příjmy** jsou také poměrně vyrovnané a jejich podíl v rozpočtu města není nijak významný. **Kapitálové příjmy** z prodeje majetku města má město omezené, nejvyšší hodnoty v roce 2009 (cca 2,4 mil. Kč) a představují pro město rezervu v případě potřeby. Jsou to příjmy nestálé, kolísavé a klesají. **Provozní dotace** po roce 2012 klesají, což je zřejmé z analýzy hospodaření města, neboť od roku 2012 nekalkuluje město se sociálními transfery a tyto již nejsou součástí rozpočtu města. To se projevuje nejen poklesem na stránce příjmové, ale i na stránce výdajové v částce cca 91 mil. Kč ročně. Město bylo ve sledovaném období úspěšné při získávání **investičních dotací**, což podrobně znázorňuje příloha 3.

Běžné výdaje zaznamenaly od roku 2009 pokles způsobený reorganizací sociálních dávek, ale také snížením počtu zaměstnanců. **Investiční výdaje** města mají proměnlivý charakter, ale z analýzy je zřejmé, že město bylo poměrně dost úspěšné v získávání investičních dotací, což má pozitivní dopad a výrazně tato skutečnost ovlivňuje objem **investičních výdajů** města. Město každoročně vynakládá významné prostředky na opravy a udržování svého majetku např. na místní komunikace, chodníky, bytové a nebytové hospodářství, komunální služby, přičemž se kapitálové výdaje města meziročně liší a vychází z aktuálních potřeb města či ve vazbě na úspěšné dotační projekty. Z analýzy je zřejmé, že nejvyšší investiční výdaj byl dán v roce 2009 výstavbou kanalizace Čistá řeka Bečva.

Provozní přebytek ve sledovaném období poměrně kolísá, což je obvyklé. Výrazně nižší výsledek v roce 2009 je dán výdaji na opravy a udržování, ale také poklesem běžných příjmů vzhledem k tehdejší hospodářské krizi. Provozní přebytek města je základním parametrem, který posuzuje banka při případné žádosti o úvěr, a jedná se o rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Ukazuje, kolik má obec prostředků na investice a splátky závazků. Výši provozního přebytku může město ovlivnit a to zvýšením koeficientu daně z nemovitosti, zvýšením místních daní a poplatků, objemem výdajů na opravy a udržování atp. Provozní přebytek může být použit na financování investičních výdajů města, splácení závazků města, nebo k navyšování běžného zůstatku na běžném účtu města, ze kterého může město dočasně krýt případné výkyvy mezi příjmy a výdaji. Z **financování** jsou zřejmé závazky města vůči bankám a dalším subjektům. Zůstatky na běžném účtu města byly v letech 2009 – 2011 na minimální úrovni – cca 1- 2 mil. Kč, na konci roku 2012 to bylo už 22 mil. Kč a k 31.12.2013 už téměř 44 mil. Kč.

Pokud by se městu podařilo dodržet schválený rozpočtový výhled města na roky 2014 – 2018, bude město schopno z vlastních zdrojů tzn. bez prodeje majetku, investičních dotací a po úhradě dluhů uspořít například na investice, opravy, případně finanční prostředky do rezerv cca 124 mil. Kč a v případě, že by město nemuselo splácet své stávající závazky by uspořilo město dokonce cca 162 mil. Kč¹⁴⁰.

Tabulka 5.1 Rozpočtový výhled města na roky 2014 – 2018 v tis. Kč

Položka/rok	2014	2015	2016	2017	2018
Příjmy celkem	224.000	222.600	221.400	220.300	219.300
Výdaje celkem	212.300	210.300	208.900	207.800	206.300
Saldo příjmů a výdajů	11.700	12.300	12.500	12.500	13.000
Běžné příjmy	224.000	222.600	221.400	220.300	219.300
Běžné výdaje	192.300	190.300	188.900	187.800	186.300
Kapitálové výdaje (bez investičních dotací)	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

¹⁴⁰ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 - 2018 [online], vlastní výpočty*. 2014

Provozní saldo	31.700	32.300	32.500	32.500	33.000
Přijaté půjčky	0	0	0	0	0
Dluhová základna	216.000	214.600	213.400	212.300	211.300
Dluhová služba	7.600	7.600	7.600	7.600	7.600
Ukazatel dluhové služby v %	4,63	4,66	4,69	4,71	4,73
Dlouhodobé bankovní úvěry	89.913	82.313	74.713	67.113	59.513

Zdroj: Rozpočtový výhled města, vlastní úpravy a zpracování

Účelem sestavení tohoto rozpočtového výhledu města není přesné stanovení hodnot uvedených v tabulce 5.1, ale pouze jejich přibližný výpočet, přičemž na jejich základě bude prověřena hypotéza, zda město bude v následujících letech nadměrně zadluženo.

V rozpočtovém výhledu je předpokládán pokles příjmů a výdajů, tedy i pokles běžných příjmů a běžných výdajů. Přestože pokles výdajů resp. běžných výdajů není moc obvyklý jev, při sestavování rozpočtového výhledu bylo předpokládáno, že město v dalších letech sníží své výdaje na opravy a udržování, neboť větší opravy např. výstavba kanalizace a další infrastruktury budou již dokončeny; město sníží počet zaměstnanců, což způsobí pokles personálních nákladů a také poklesnou příspěvky příspěvkovým organizacím města z důvodu dokončení investičních projektů škol. Dále je plánováno udržení provozního salda kolem 30 mil. Kč, přičemž 7,6 mil. Kč na úhradu splátek a zbytek provozního salda na opravy a udržování majetku města. Přebytek rozpočtu je plánován na opravy a snižování provozních nákladů města např. zateplováním budov v majetku města aj. Do kapitálových výdajů města je zahrnuta jen ta výše výdajů, která je hrazena z vlastních zdrojů města. S dotacemi se v rozpočtovém výhledu nepočítá, neboť jsou tyto jen těžce předvídatelné a na saldo budou působit neutrálně (budou zvedat obrat jak na straně příjmové, tak na straně výdajové) ¹⁴¹.

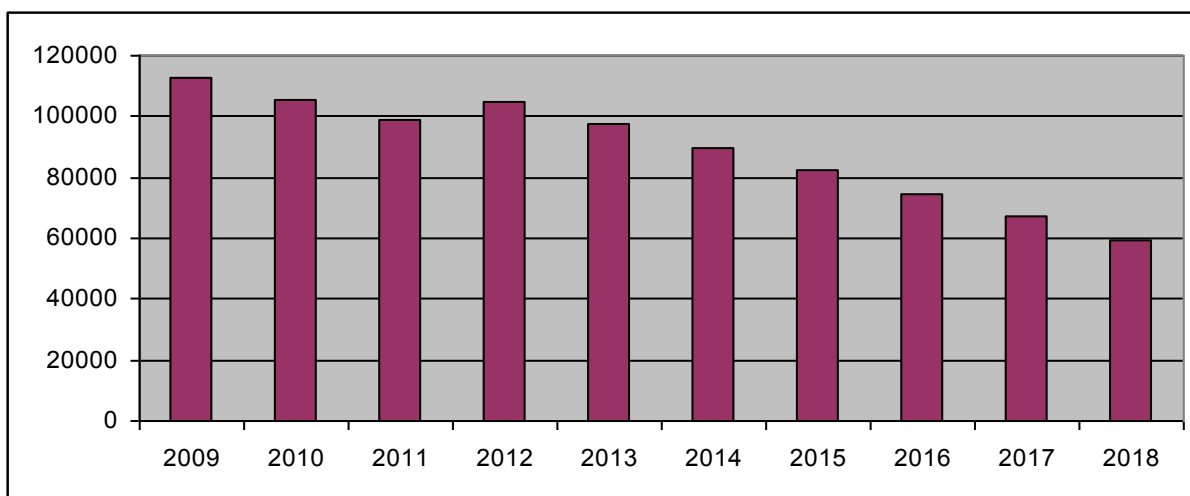
Podle vývoje ukazatele dluhové služby v letech 2014 - 2018, je zřejmé, že tento ukazatel nabývá hodnoty necelých 5 %, což je hodnota dostatečně vzdálená od 30 % rizikové hranice a město zde má dostatečnou „rezervu“. Nepotvrdila se tedy hypotéza, stanovená v úvodu

¹⁴¹ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 - 2018 [online]*. 2014

práce, že by město bylo nadměrně zadluženo v následujících letech. Výše uvedené však platí pouze v případě, že město v následujících letech neuzavře s peněžním ústavem nový úvěr.

Vývoj zadluženosti v následujících letech, jak uvádí tabulka 5.1, zobrazuje, mimo jiné, následující graf 5.1.

Graf 5.1 Vývoj zadluženosti města Rožnov pod Radhoštěm v letech 2009 – 2013 formou dlouhodobých úvěrů a její předpokládaný vývoj v následujících letech až do roku 2018

Zdroj: Rozpočtový výhled města, vlastní úprava a zpracování

Z grafu je patrné, že největšího zadlužení město Rožnov pod Radhoštěm dosáhlo v roce 2009, od následujících let se dluh postupně snižoval. Mírný nárůst nastal i v roce 2012, kdy byl přijat nový úvěr ve výši 103 mil. Kč na konsolidaci již dříve poskytnutých úvěrů ve výši 78 mil. Kč a zbylých 25 mil. Kč sloužilo k financování investičních potřeb. V následujících letech by se dle rozpočtového výhledu měla zadluženost postupně snižovat.

Tabulka 5.2 Přehled dlouhodobých úvěrů města k 31.12.2013 v tis. Kč

Položka/Peněžní ústav	Českomoravská záruční a rozvojová banka	Československá obchodní banka	Komerční banka
Zůstatek k 31.12.2013	1.886	95.635	0
Datum splatnosti	31.12.2021	31.12.2026	x

Zdroj.: Závěrečné účty města a vlastní zpracování a výpočty

K 31.12.2013 činila zadluženost města Rožnov pod Radhoštěm formou dlouhodobých úvěrů ve výši 97.521 Kč, tedy cca 39 % celkových příjmů města. Tuto částku musí město uhradit v následujících letech. Přehled předpokládaných splátek obsahuje tabulka 5.3.

5.3 Přehled předpokládaných splátek dlouhodobých úvěrů města (v tis. Kč)

Rok/Peněžní ústav	Českomoravská záruční a rozvojová banka	Československá obchodní banka	Komerční banka
2014	243	7357	0
2015	243	7357	0
2016	243	7357	0
2017	243	7357	0
2018	243	7357	0
2019	243	7357	0
2020	243	7357	0
2021	185	7357	0
2022	0	7357	0
2023	0	7357	0
2024	0	7357	0
2025	0	7357	0
2026	0	7351	0

Zdroj.: Závěrečné účty města a vlastní zpracování a výpočty

Při plánování splátek je předpokládáno, že město v následujících letech (do roku 2026) nevstoupí do nových úvěrových vztahů. Dle uvedených propočtů bude město splácet v následujících letech 7,6 mil. Kč ročně na bankovních úvěrech.

Půjčené prostředky formou dlouhodobých úvěrů sloužily převážně na investování do „akcí“, kterými město zajišťuje zlepšení základních životních podmínek pro obyvatele města, ale třeba i pro jeho návštěvníky. Investiční akce, které se týkaly zateplení budov, přinesou tyto městu jistou úsporu nákladů na provoz v následující letech; akce týkající

se vybudování chodníků a cyklostezky zase větší bezpečnost pro obyvatele města a jejich návštěvníky.

Ve sledovaném období let 2009 - 2013 město investovalo např. do vybudování Cyklostezky, jejímž cílem bylo zvýšit bezpečnost cyklistů a její napojení na stávající síť cyklotras; do zateplení ZŠ Pod Skalkou, jejímž cílem bylo zateplení obvodového pláště školy a její zařazení do nízkoenergetického standardu; do modernizace a napojení vyrozumívacích a varovných systémů, jejichž cílem bylo zlepšení účinnosti varovného a informačního systému města; chodníku Házovice – Tylovice, jejímž cílem bylo zvýšit bezpečnost dopravy atp.

V roce 2014 si město Rožnov pod Radhoštěm převzalo z rukou hejtmana Zlínského kraje Stanislava Mišáka ocenění za projekt energetických úspor Mateřské školy Horní Paseky. Město Rožnov pod Radhoštěm je tak druhým nejaktivnějším městem v počtu podaných žádostí o dotace na veřejných budovách v rámci Zlínského kraje. Jen za poslední čtyři roky investovala radnice zdejšího města do zateplení městských objektů 32 mil. Kč, přičemž 21 mil. Kč bylo z dotací a 11 mil. Kč investovalo samotné město.

Zadluženost města Rožnov pod Radhoštěm dopadá na vývoj hospodaření města ve všech sledovaných letech (2009 – 2013), je ale třeba analyzovat, jak závažný dopad má zadlužení na hospodaření města. Na začátku sledovaného období dluh ve formě dlouhodobých úvěrů dosahoval necelých 113 mil. Kč, na konci roku 2013 činil dluh města 97,5 mil. Kč. Podle rozpočtového výhledu by se dluh měl v roce 2018 dostat na úroveň necelých 60 mil. Kč. Dluhové financování je městem využíváno především na zlepšování životních podmínek ve městě a zlepšování života občanů. Úvěry jsou městem pravidelně spláceny a bez přijetí dalších úvěrů by úvěry města měly být splaceny koncem roku 2021 resp. 2026.

Ve sledovaných letech 2009 – 2013 udělalo město pro svou zadluženost a zlepšení finanční situace hodně. Pro další zlepšení finanční situace by mohlo město prodat nepotřebný a finančně náročný majetek, věnovat větší kontrolu provozním výdajům města, pokusit se o úspory a klást důraz na důležitost potřeb při plánování investic. Souhrn vybraných ukazatelů SIMU, ukazatelů zadluženosti a likvidity je zachycen v tabulce 5.4.

Tabulka 5.4 Souhrn vybraných ukazatelů SIMU, ukazatelů zadluženosti a likvidity a jejich vliv na finanční situaci města v letech 2009 – 2013

Položka/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel	16.871	16.821	16.877	16.869	16.789
Příjem celkem v tis. Kč	360.185	334.502	330.682	252.088	253.057
Uhrazené splátky v tis. Kč	29.402	36.827	110.672	8.825	7.592
Ukazatel dluhové služby v %	8,91	12,00	34,49	4,17	3,41
Aktiva celkem v tis. Kč	1.468.345	1.165.062	942.427	961.536	974.467
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %	82,33	80,32	76,16	71,45	77,84
Oběžná aktiva v tis. Kč	13.543	13.000	18.837	50.886	68.426
Krátkodobé závazky v tis. Kč	22.495	26.499	33.082	32.331	23.008
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v %	9,33	11,85	14,51	15,30	12,86
Ukazatel celkové likvidity	0,60	0,49	0,57	1,57	2,97
Ukazatel zadluženosti na obyvatele v Kč	6.791	6.630	6.142	6.804	6.091
Ukazatel změny zadluženosti v čase v %	x	-1,78	-6,49	0,85	-7,42
Ukazatel dluhové služby v %	14,84	17,84	54,65	1,75	3,65
Ukazatel platební schopnosti v letech	16,22	8,33	5,37	3,23	2,33
Ukazatel okamžité likvidity	0,07	0,05	0,06	0,71	1,92
Dluhy města celkem – dlouhodobé	114.569	111.529	103.663	114.773	102.268

Zdroj: MF ČR monitor, vlastní zpracování a úpravy

Riziko zadluženosti obcí je sledováno zejména prostřednictvím monitorujících ukazatelů. Ministerstvo financí po vyhodnocení podkladů osloví obce, jejichž ukazatel celkové likvidity bude v intervalu $<0;1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům bude vyšší než 25 % a požádá o zdůvodnění neuspokojivého

stavu a o stanovisko zastupitelstva obce ¹⁴². V případě města Rožnov pod Radhoštěm se tak ve sledovaném období (v letech 2009 – 2013) nestalo.

Ukazatel celkové zadluženosti na obyvatele dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2012, kdy město přijalo optimalizační úvěr. Nejpriznivější hodnoty vykazuje rok 2013 a zadluženost na obyvatele činí 6.091 Kč.

Ukazatel změny zadluženosti v čase vyjadřuje, o kolik % se dluh obce ve sledovaném období změnil, přičemž kladné hodnoty vyjadřují růst dluhu obce a záporné hodnoty pokles. V případě Rožnova pod Radhoštěm se zadluženost zvýšila v roce 2012, kdy se projevilo čerpání nového úvěru k optimalizaci stávajících úvěrů, v ostatních sledovaných letech byl dluh postupně snižován, v roce 2013 o nejvyšší hodnotu.

Ukazatel dluhové služby by neměl překročit 30 % hranici. Město Rožnov pod Radhoštěm tuto hranici překročilo v roce 2011, ale jak je uvedeno již v kap. 4.3.2. c) ukazatel se omezuje pouze na položky rozpočtové skladby a ne na závazky a případná předčasná splátka negativně ovlivňuje hodnotu tohoto ukazatele. V případě města Rožnov pod Radhoštěm tento výpočet ovlivňuje restrukturalizace poskytnutých úvěrů, kdy novým úvěrem ve výši 103 mil. Kč bylo jednorázově splaceno 78 mil. Kč, tedy „očištěním úvěru“ ve výši 30.972 tis. Kč se tento ukazatel dluhové služby ve výši 54,65 % sníží o 15,29 % a po odečtení by se ukazatel dluhové služby dostal pod 30 % hranici. Z uvedeného je zřejmé, že tento ukazatel negativně ovlivňuje hospodaření města v případě jednorázového splacení úvěru, k čemuž je při jeho hodnocení ministerstvem přihlíženo.

Ukazatel platební schopnosti udává, za jak dlouho by případně bylo město schopno uhradit svůj dluh přebytkem rozpočtu. V roce 2009, 2010 a 2011 nabyl ukazatel v případě města Rožnov pod Radhoštěm kritických hodnot, ale v roce 2012 a 2013 by město mohlo své závazky splatit za 3 resp. 2 roky.

Posledním ukazatelem je ukazatel udávající okamžitou likviditu. Za rizikové jsou považovány obce, jejichž ukazatel nabývá hodnot od 0 do 1 a v případě Rožnova pod Radhoštěm v roce 2013 bylo dosaženo hodnoty 1,92, což je v případě okamžité likvidity první pozitivní hodnota pro město ve celém sledovaném období.

¹⁴² SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba*. 2013. 246 s.

Analýza zadlužení tedy prokázala, že zadluženost města nemá závažný dopad na hospodaření města a přestože je město zadlužené jeho hospodaření stávající dluh nijak moc nezatěžuje. Celkový objem dluhu 97,5 mil. Kč (dlouhodobých úvěrů) při splácení 7,6 mil. Kč ročně a při provozním saldu kolem 50 mil. Kč ročně 15 % a dalších 85 % městu zbývá na další investice nebo tvorbu rezervy. Pokud by saldo bylo menší, s čímž bylo v rozpočtovém výhledu pro další roky počítáno, a činilo by cca 30 mil. Kč, město stávající zadluženost zvládne a dostojí svým závazkům. Situace města se oproti rokům 2009 a 2010 radikálně změnila k lepšímu a dopad zadluženosti města na dlouhodobý vývoj hospodaření města není nijak závažný.

Faktory, které by situaci města Rožnov pod Radhoštěm při splácení dluhů mohly zhoršit či dokonce ohrozit je celá řada:

- nevhodná investice města, kdy by město přecenilo své síly a možnosti (např. vybudování aqvaparku)
- nedodržení podmínek poskytnuté dotace, kdy by město muselo tuto následně vrátit, což by snížilo rezervu města
- v návaznosti na výše uvedené – přílišné zadlužení, zde ale plní kontrolní funkci banky, které by městu neposkytly úvěr v situaci, že by to v budoucnu mohlo ohrozit ekonomickou stabilitu města
- platba penále – např. finanční úřad ve vazbě na krácení a vratky dotací
- mimořádné nepředvídatelné události a pohromy, kdy by město muselo vydat z rozpočtu velké množství prostředků aj.

Přesto některá rizika, která městu hrozí by neměla být opomíjena. Hlavním rizikem je budování nového majetku náročného na výdaje města a udržování finančně náročného majetku bez odpovídajícího užitku pro občany¹⁴³. Možným rizikem v následujícím období by mohl být i pokles daňových příjmů v důsledku poklesu počtu obyvatel města nebo bezmyšlenkovité přijetí nového úvěru. Tato situace by ale nastat neměla, neboť město konzultuje veškeré finanční kroky s bankovními institucemi a řídí se jejich doporučeními.

¹⁴³ Město Rožnov pod Radhoštěm: *Rozpočtový výhled 2014 - 2018 [online]*. 2014

6. ZÁVĚR

Mezi základní funkce obcí patří zajišťování výkonu samostatné a přenesené působnosti. V oblasti samostatné působnosti je obec povinna vytvořit základní podmínky pro život občanů žijících v obci a uspokojovat jejich potřeby, přičemž na zajištění těchto úkolů dostává finanční prostředky. Jedná se zejména o příjmy z daní či z podílů na nich, dotace nebo příjmy ze zahraničí. Obce by ale měly umět s těmito finančními prostředky hospodařit.

Protože obce jako veřejnoprávní korporace o svém hospodaření i o případné zadluženosti rozhodují samy, může nastat situace, že se zadluženost stane pro obec problémem. Obce by si proto měly půjčovat jen tolik finančních prostředků, kolik budou v budoucnu schopny splatit. V současné době je v ČR více než polovina obcí zadlužených, proto se i stát začal zadlužeností obcí zabývat. Do roku 2008 byla zadluženost státem sledována prostřednictvím dluhové služby, v současné době prostřednictvím SIMU.

Stanovení správné finanční koncepce a rozpočtového výhledu města je základem pro získání správného pohledu na finance města. Bez těchto podkladů a ucelených informací by mohla nastat situace, že se finance městu vymknou kontrole.

Cílem diplomové práce bylo provést analýzu hospodaření a zadluženosti Města Rožnov pod Radhoštěm a poté zhodnotit dopad zadluženosti na dlouhodobý vývoj hospodaření vybraného města. Zároveň byla prověřena hypotéza možného nadměrného zadlužení města v dalších letech.

Cíl práce byl naplněn provedením analýzy hospodaření města a následně analýzou zadluženosti města ve sledovaném období let 2009 – 2013. Město v tomto období hospodařilo na základě předem schválených rozpočtů jednotlivých let, které byly ve všech letech přebytkové. Příjmy města se pohybovaly v průměru kolem 290 mil. Kč ročně a výdaje kolem 260 mil. Kč ročně a ve sledovaném období každoročně klesají. Po státní reorganizaci výplaty sociálních dávek se příjmová a výdajová stránka rozpočtu snížila o cca 91 mil. Kč. Kapitálové výdaje města mají proměnlivý charakter (ve sledovaném období činily v průměru 14 % celkových výdajů města), přičemž nejvyšší výdaje vykazuje rok 2009, které byly kryty ze 71 % z vlastních zdrojů města. Naproti tomu v roce 2013 byly investice kryty z cca 89 % vlastních zdrojů. Provozní saldo města bylo ve sledovaném období kladné, saldo rozpočtového hospodaření také, kromě roku 2009. Na analýzu hospodaření navazuje analýza zadluženosti města. K 31.12.2009 činil celkový dluh města ve formě dlouhodobých úvěrů

téměř 113 mil. Kč, koncem roku 2013 činil dluh města 97.521 tis. Kč, tedy necelých 39 % celkových příjmů města. Zadluženost města je sledována a komentována monitoringem Ministerstva financí ČR na základě usnesení vlády, pomocí informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).

Analýza zadluženosti města byla provedena na základě vybraných ukazatelů zadluženosti. Výsledné hodnoty zvolených ukazatelů zadluženosti vykazovaly převážně pozitivní hodnoty pro město, negativních hodnot bylo dosaženo v roce 2009, příp. 2011. Negativní hodnota ukazatele dluhové služby v roce 2011 byla ovlivněna předčasným splacením stávajících úvěrů optimalizačním úvěrem. Zvolenými ukazateli byly ukazatel okamžité likvidity, ukazatel platební schopnosti, ukazatel dluhové služby, ukazatel změny zadluženosti v čase a ukazatel zadluženosti na obyvatele, který byl použit pro srovnání s jinými městy. Výše dluhu na obyvatele v Rožnově pod Radhoštěm činila k 31.12.2013 celkem 6.091 Kč, přičemž oproti roku 2012 klesla zadluženost na obyvatele o 713 Kč. Srovnáním se zadlužeností obyvatele ČR bylo zjištěno, že zadluženost na obyvatele Rožnova pod Radhoštěm je nižší. Ukazatel platební schopnosti roku 2013 udává, že by město mělo být schopno splatit své závazky za 2,33 let. Pozitivní je pro město i ukazatel okamžité likvidity, neboť v roce 2013 dosáhl hodnoty 1,92, což znamená, že město je schopno splatit své závazky okamžitě. Analýza zadluženosti tedy prokázala, že zadluženost města nemá závažný dopad na vývoj hospodaření města a přestože je město zadlužené, jeho hospodaření stávající dluh nijak významně nezatěžuje. Tímto byl naplněn další cíl této práce.

Rozpočtový výhled města do roku 2018 počítá s přebytkem rozpočtu okolo 30 mil. Kč a poklesem zadluženosti města na úroveň necelých 60 mil. Kč (k 31.12.2018). Podle vývoje ukazatele dluhové služby, který dle výhledu v následujících letech nabývá hodnot necelých 5 %, bude mít i tady město dostatečnou rezervu. Nepotvrdila se tedy hypotéza stanovená v úvodu této práce, že by město Rožnov pod Radhoštěm bylo v následujících letech nadměrně zadluženo, tedy pouze za předpokladu, že město v následujících letech nevstoupí do nových úvěrových vztahů.

V práci byla také vyvozena doporučení pro další vývoj města, neboť budoucí ekonomická situace města musí vycházet z rozhodnutí zakládajících se na objektivních informacích. Mezi tato doporučení patří prodej nepotřebného a finančně náročného majetku, snaha o úspory a větší kontrola provozních výdajů města nebo při plánování investic upřednostnit důležité potřeby města.

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 2.1 Koeficienty a násobky postupných přechodů	13
Tabulka 2.2 Přepočítací koeficient.....	13
Tabulka 2.3 Časový harmonogram rozpočtového procesu	22
Tabulka 3.1 Vývoj podílu dluhu 4 největších měst na celkové zadluženosti ČR v letech 2001 – 2012 v mld. Kč	27
Tabulka 3.2 Údaje dluhu obcí bez 4 největších měst České republiky v letech 2001 – 2012 (v mld. Kč).....	28
Tabulka 3.3 Údaje dluhu obcí v letech 2001 – 2012 (v mld. Kč)	28
Tabulka 3.4 Časový harmonogram monitoringu.....	38
Tabulka 4.1 Vývoj příjmů města v letech 2009-2013 (v tis. Kč).....	41
Tabulka 4.2 Vývoj daňových příjmů města v letech 2009 - 2013 v tis. Kč.....	44
Tabulka 4.3 Nedaňové příjmy města v letech 2009 - 2013 v %	46
Tabulka 4.4 Kapitálové příjmy města v letech 2009 - 2013 v %	47
Tabulka 4.5 Převod z hospodářské činnosti města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč.....	47
Tabulka 4.6 Provozní dotace města v % k celkovým příjmům v letech 2009 - 2013	48
Tabulka 4.7 Investiční dotace města v % k celkovým příjmům v letech 2009 - 2013	48
Tabulka 4.8 Vývoj výdajů města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč.....	49
Tabulka 4.9 Vývoj provozních nákladů v letech 2009 - 2013 v tis. Kč.....	50
Tabulka 4.10 Vývoj kapitálových výdajů v letech 2009 – 2013 v tis. Kč	51
Tabulka 4.11 Provozní saldo města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč.....	54
Tabulka 4.12 Podíl provozního salda na běžných příjmech v letech 2009 – 2013 v %.....	54
Tabulka 4.13: Saldo rozpočtového hospodaření v letech 2009 – 2013 v tis. Kč	55
Tabulka 4.14 Financující operace v letech 2009 – 2013 v tis. Kč	56
Tabulka 4.15 Příspěvky města (PM) a hospodářský výsledek (HV) příspěvkových organizací města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč.....	57
Tabulka 4.16 Dotace (D) a hospodářský výsledek (HV) obchodních společností města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč	59
Tabulka 4.17 Hospodářský výsledek TV Beskyd s.r.o. v letech 2009 – 2013 v tis. Kč	59
Tabulka 4.18 Závazky města v letech 2009 – 2013 v tis. Kč.....	60
Tabulka 4.19 Aktuální struktura dlouhodobých úvěrů města k 31.12.2013	61
Tabulka 4.20 Informativní ukazatele města v letech 2009 – 2013.....	63
Tabulka 4.21 Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v letech 2009 – 2013	64
Tabulka 4.22 Ukazatel celkové likvidity v letech 2009 – 2013	64
Tabulka 4.23 Ukazatel zadluženosti města Rožnov pod Radhoštěm města v letech 2009 - 2013	65
Tabulka 4.24 Srovnání zadluženosti na obyvatele mezi obcemi s podobným počtem obyvatel k 31.12.2012.....	66
Tabulka 4.25 Zadluženost na obyvatele ČR k 31.12.2012.....	66
Tabulka 4.26 Ukazatel změny zadluženosti v letech 2009 – 2013 v tis. Kč.....	67
Tabulka 4.27 Vývoj ukazatele dluhové služby v letech 2009 – 2013	68
Tabulka 4.28 Ukazatel platební schopnosti v letech 2009 – 2013	69
Tabulka 4.29 Ukazatel okamžité likvidity v letech 2009 – 2013	70
Tabulka 5.1 Rozpočtový výhled města na roky 2014 – 2018 v tis. Kč.....	72

Tabulka 5.2 Přehled dlouhodobých úvěrů města k 31.12.2013 v tis. Kč.....	74
5.3 Přehled předpokládaných splátek dlouhodobých úvěrů města (v tis. Kč)	75
Tabulka 5.4 Souhrn vybraných ukazatelů SIMU, ukazatelů zadluženosti a likvidity a jejich vliv na finanční situaci města v letech 2009 – 2013	77

Seznam grafů

Graf 3.1 Vývoj dluhů obcí v letech 2001 – 2012 v mld. Kč	26
Graf 4.1 Tempa růstu jednotlivých druhů příjmů v %	42
Graf 4.2 Daňové příjmy města z pohledu dlouhodobého vývoje v letech 2004 – 2013 v tis. Kč	45
Graf 4.3 Vývoj počtu obyvatel města v letech 1999 - 2013.....	46
Graf 4.4 Vývoj provozních výdajů města v letech 2004 – 2013 v tis. Kč	49
Graf 4.5 Meziroční tempa růstu provozních nákladů v %	51
Graf 4.6 Kapitálové výdaje a investiční dotace v letech 2009 - 2013 v tis. Kč	52
Graf 4.7 Vývoj salda rozpočtového hospodaření v letech 1999 - 2013 v tis. Kč.....	55
Graf 4.8 Dlouhodobé úvěry města v letech 2009 -2013 v tis. Kč	62
Graf 4.9 Ukazatel dluhové služby v letech 2003 – 2013 v %	69
Graf 5.1 Vývoj zadluženosti města Rožnov pod Radhoštěm v letech 2009 – 2013 formou dlouhodobých úvěrů a její předpokládaný vývoj v následujících letech až do roku 2018.....	74

Seznam obrázků

Obrázek 2.1 Rozpočtová soustava České republiky a postavení územních rozpočtů.....	8
Obrázek 2.2 Druhové třídění příjmů a výdajů.....	10

Seznam použité literatury

a) Odborné knihy

1. HALÁSEK, D., PILNÝ, J., TOMÁNEK, P. *Určování bonity obcí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 2002. 130 s. ISBN 8024801590.
2. HRABALOVÁ, S., NUNVÁŘOVÁ, S., OPLUŠTILOVÁ, I. *Řízení místních samospráv*. 1. vydání. Brno: Masarykovo univerzita, 2006. 76 s. ISBN 8021041587.
3. OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H.BECK, 2011, 192 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
4. PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
5. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
6. PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Managament Press, 2004. 375 s. ISBN 8072610864.
7. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
8. SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba 2013*. 1. vydání. Acha obec účtuje, s.r.o. 2013. 262 s. ISBN 978-80-905420-0-6.

b) Elektronické dokumenty a ostatní

9. ANALYZUJ A PROVEĎ. *Ukazatele dluhu obce* [online]. 2014 [cit. 2014-03-31].
Dostupné z:
https://www.analyzujaproved.cz/ApApplication2.aspx?rid=76740&app=Main&grp=Content&mod=ContentPortal&sta=SearchResult&pst=SearchResult&p1=SearchText_STRING_NnvJezFlcg0OUURBaD71LQ%3d%3d&p2=SearchRepository_STRING_FbyVU5M1v4dDo2Mw7g9VQwvILnDu2Wn8e1EABrj0lhk%3d&acode=168c0bb9cd9d733de959ad199683f9f7
10. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v obcích městě* [online]. 2014 [cit. 2014-02-25].
Dostupné z:
[http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/50002DF52B/\\$File/13011303.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/50002DF52B/$File/13011303.pdf)

11. DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Nadměrné zadlužení obcí a námět věcného řešení problematiky ze dne 17.05.2011* [online]. DVS [31.03.2014]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6488036>
12. DVOŘÁKOVÁ, P., JAHODA, R. *Účinnost regulace zadluženosti v ČR*. [online]. 2007 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/Do_1470.pdf
13. MĚSTO ROŽNOV POD RADHOŠTĚM. *O městě* [online]. 2014 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.roznov.cz/o-meste/ds-1043/p1=1409>
14. MĚSTO ROŽNOV POD RADHOŠTĚM. *Profil města, strategický plán rozvoje města* [online]. 2014 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.roznov.cz/strategicky-plan>
15. MĚSTO ROŽNOV POD RADHOŠTĚM. *Rozpočet a hospodaření. 2009 – 2014*. [online]. 2014 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.roznov.cz/rozpocet-a-hospodareni/ds-1040/p1=1012>
16. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2012 ze dne 15.4.2013* [online]. MFČR [15.4.2013]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2013/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-2012-11641>
17. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitoring hospodaření obcí za účetní období roku 2012* [online]. 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2013/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-2012-11641>
18. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Nový model sdílených daní pro obce – rok 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/prognozy/prijmy-kraju-a-obci/2013/novy-model-sdilenych-dani-pro-obce-10890>
19. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor Rožnov pod Radhoštěm – rok 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00304271>
20. NYTROVÁ, V. *Analýza zadluženosti vybraného ÚSC*. Brno, 2013. Bakalářská práce. Masarykovo univerzita – Ekonomicko-správní fakulta, obor Regionální rozvoj a správa.
21. Rozpočet města na rok 2013
22. Rozpočtový výhled města Rožnov pod Radhoštěm 2014 – 2018

23. Usnesení vlády ČR č. 1395 ze dne 12.11.2008, o monitoringu a hospodaření obcí. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/hospodareni-kraju-a-obci/monitoring-hospodareni-obci>
24. Vyhláška č. 323 ze dne 02.07.2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909-6910. Dostupná také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=323/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
25. Výroční zprávy finančního odboru v letech 2009 – 2013
26. Zákon č. 128 ze dne 12.4.2000, o obcích, ve znění pozdějších předpisů (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy/sb038-00-2.pdf. ISSN 1211-1244.
27. Zákon č. 1 ze dne 16.12.1992, Ústava České republiky, znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 1, s. 5-16. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy/sb0001-00.pdf.
28. Zákon č. 320 ze dne 09.08.2001, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264-7276. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=320/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy/sb122-01.pdf.
29. Zákon č. 250 ze dne 07.07.2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3567. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
30. Zákon č. 420 ze dne 10.06.2004, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 138, s. 8078 – 8086. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=420/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

31. Zákon č. 243 ze dne 29.06.2000, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 – 3515. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=243/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
32. Zákon č. 565 ze dne 13.12.1990, o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106 – 2109. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=565/1990&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy/sb092-90.pdf
33. Zákon č. 634 ze dne 26.11.2004, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 215, s. 11415 – 11501. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=634/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy/sb215-04.pdf
34. Zákon č. 218 ze dne 27.06.2000, o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 65, s. 3104 – 3128. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=218/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy/sb065-00.pdf
35. Závěrečný účet města Rožnov pod Radhoštěm 2009
36. Závěrečný účet města Rožnov pod Radhoštěm 2010
37. Závěrečný účet města Rožnov pod Radhoštěm 2011
38. Závěrečný účet města Rožnov pod Radhoštěm 2012

Seznam zkratk

ČMRZB – Českomoravská záruční a rozvojová banka

HDP – hrubý domácí produkt

HV – hospodářský výsledek

MF – ministerstvo financí

OD – ostatní dluhy

P - příjmy

PM – příspěvek města

PNFV – přijaté návratné finanční výpomoci

RUD – rozpočtové určení daní

SIMU – soustava informativních a monitorujících ukazatelů

SR – státní rozpočet

V – výdaje

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. dubna 2014

Petra Batlová

Seznam příloh

Příloha 1: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní

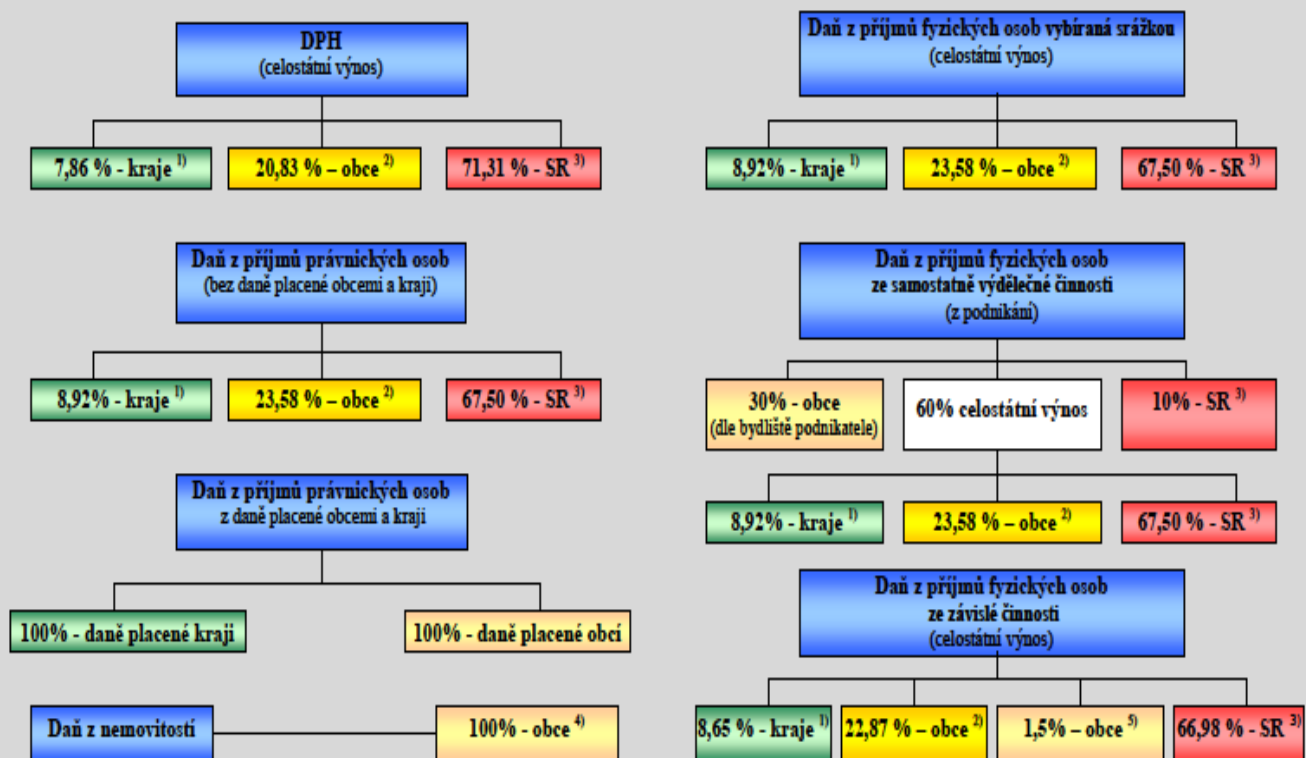
Příloha 2: Výpočet ukazatele dluhové služby

Příloha 3: Investiční dotace města Rožnov pod Radhoštěm v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Příloha 4: Algoritmy SIMU (v tis. Kč)

Příloha 1: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2013 až 2015 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Vysvětlivky:

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:

1. kritéria výměry katastrálních území obce (3 %)
2. prostého počtu obyvatel v obci (10 %)
3. násobků postupných přechodů (80 %)
4. počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (7 %)

³⁾ Příjmy
státního
rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitostí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.

⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, schéma rozdělení rozpočtového určení daní od roku 2013, převzato od MF ČR

Příloha 2: Výpočet ukazatele dluhové služby

Řádek	Název položky	Třída, položka, rozpočet, skladby	Stav k 31.12. běžného roku
1	Daňové příjmy	Třída 1	
2	Nedaňové příjmy	Třída 2	
3	Přijaté dotace souhrn. vztahu	Třída 4 – seskup. položek 4112 + 4212	
4	Dluhová základna	ř. 1+ 2+ 3	
5	Úroky	Třída 5 - položka 5141	
6	Splátky jistin a dluhopisů	Třída 8 - položka 8xx2 + 8xx4	
7	Splátky leasingu	Třída 5 - položka 5178	
8	Dluhová služba	ř. 5+ 6+ 7	
9	Ukazatel dluhové služby	ř. 8 / ř. 4	< 30 %

Zdroj: Peková, J. Finance územní samosprávy, s. 504, vlastní zpracování

Příloha 3: Investiční dotace města Rožnov pod Radhoštěm v letech 2009 – 2013 v tis. Kč

Rok	Zdroj dotace	Účel použití dotace	Částka
2013	Investiční dotace ze státních fondů	Digitální povodňový plán	5
		Separace odpadů	0
		Vodojem Písečný	12
		Městský úřad - výměna oken	62
	Investiční dotace ostatní ze SR	Značení cyklotras	0
		Digitální povodňový plán	83
		Vodojem Písečný	212
		Městský úřad - výměna oken	1053
	Investiční dotace od regionálních rad	Projekt IVVS ZK	969
		Jurkovičova rozhledna	893
	CELKEM		3290
2012	Investiční dotace ze státních fondů	Varovný systém města	112
		Vodojem Písečný	219
		Zateplení ZŠ Pod Skalkou	281
		Zateplení MŠ 1. máje	32
	Investiční dotace ostatní ze SR	Varovný systém města	1906
		Vodojem Písečný	3725
		Zateplení ZŠ Pod Skalkou	4780
		Zateplení MŠ 1. máje	546
	Investiční dotace od krajů	Motorová jednotka HSR	45
	Investiční dotace od regionálních rad	Autobusová zastávka Ostravská	64
		Autobusová zastávka Ostravská	1098
		Jurkovičova rozhledna	4830
		Informační centrum	1481
	CELKEM		19119
2011	Investiční dotace ze státních fondů	Zateplení MŠ Horní Paseky	116
		Zateplení ZŠ Pod Skalkou	552
		Zateplení MŠ Tylovice	37
	Investiční dotace ostatní ze SR	xxx	100
		Zateplení MŠ Horní Paseky	1980
		Zateplení ZŠ Pod Skalkou	9384
		Zateplení MŠ Tylovice	632
	Investiční dotace od regionálních rad	dětská hřiště	71
		dětská hřiště	1221
	CELKEM		14095
2010	Investiční dotace ze státních fondů	Chodník Tylovice - Hážovice	2381
	Investiční dotace od regionálních rad	Parkoviště Sokolská	3484
		Cyklostezka	3456
	CELKEM		9321

2009	Investiční dotace ze státních fondů	Chodník Tylovice - Házovice	7552
	Investiční dotace ostatní ze SR	Územně plánovací dokumentace	557
	Investiční dotace od regionálních rad	Cyklostezka, Značení mikroregionu	17016
	CELKEM		25125

***Zdroj:** Závěrečné účty města v jednotlivých letech, rozbor hospodaření města 2013, vlastní zpracování*

Příloha 4: Algoritmy SIMU (v tis. Kč)

Číslo sloupce (viz Příloha č. 2)	Ukazatel	Zdroj údajů			Poznámka
1	Počet obyvatel obce	ČSÚ			
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS - Třída 1+2+3+4 (po konsolidaci)	Konsolidace provedena dle vyhlášky Ministerstva financí č. 449/2009 Sb. RS - rozpočtová skladba
3	Úroky	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS - položka 5141	
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS - položky 8112, 8122, 8212, 8222, 8114, 8124, 8214, 8224	
5	Dluhová služba celkem	Součet sloupců 3 a 4			
6	Ukazatel Dluhové služby (v %)	Podíl sloupce 5 a 2			
7	Aktiva celkem	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ - NETTO"	Aktiva	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	PO - příspěvková organizace
8	Cizí zdroje	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	D.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
9	Stav na bankovních účtech celkem	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ - NETTO"	SÚ 068, 231, 236, 241, 244 (u obcí) + SÚ 068, 241, 243, 244 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	SÚ - syntetický účet
10	Úvěry a komunální dluhopisy	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	SÚ 281, 282, 283, 451, 453 (u obcí) + SÚ 281, 451 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
11	PNFV a ostatní dluhy	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	SÚ 289, 322, 326, 362, 452, 456, 457 (u obcí) + SÚ 289, 326, 452 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	PNFV - přijatá návratná finanční výpomoc
12	Zadluženost celkem	Součet sloupců 10 a 11			
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	Podíl sloupce 8 a 7			
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	Podíl sloupce 12 a 8			

15	Cizí zdroje na 1 obyvatele	Podíl sloupce 8 a 1			
16	Oběžná aktiva	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ - NETTO"	B.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
17	Krátkodobé závazky	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BĚŽNÉ OBDOBÍ"	D. IV.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
18	Celková likvidita	Podíl sloupce 16 a 17			

Zdroj: MF ČR, monitoring obcí, převzato, vlastní úprava

